

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ Ι - ΑΡΙΘ. 9

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ :

ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ :

ΑΛ. ΜΥΛΩΝΑ :

ΙΩΑΝ. ΣΑΡΡΗ :

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ :

ΙΩΑΝ. ΚΟΚΚΙΝΗ :

ΛΕΟΝ ΣΑΒΑΔΙΑΝ :

Κ. ΚΡΟΤΣΗ :

ΙΩ. ΜΑΛΛΙΟΥ

Ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσίς Θεσσαλονίκης.

Ἐπίσημα ἔγγραφα περὶ τῆς Ἐπαναστάσεως τῆς Μακεδονίας κατὰ τὸ 1822.

Ἡ ἀποκατάστασις τῶν κτηνοτρόφων.

Ἡ Καστορία.

Ἡ Λεύκα.

Ἡ ἰδιοκτησία τῶν δασῶν τῶν Νέων Χωρῶν.

Αἱ Γιουγκοσλαβικαὶ σημαῖαι.

Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν

Ἡ σιροτροφία πρέπει νὰ διαδοθῇ εἰς τὴν Ἑπείρον.

Σημειώματα. — Γεωργικά καὶ Οἰκονομικά. Φιλολογικά καὶ Καλλιτεχνικά νέα. — Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν. — Νέα τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» κ.λ.π.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικά καὶ Ἀποθεματικά.... Δρχ. 1.205.000.000

Καταθέσεις (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1929)... » 6.350.000.000

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ὑποκαταστήματα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Πρακτορεῖον ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ: 51 Maiden Lane
Γραφεῖον ἐν Σικάγῳ: 33 S. Clark Street
Ἀνταποκριταὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἑξωτερικοῦ

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσω-
τερικὸν καὶ τὸ ἑξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὅρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην
ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίου) εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK - 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολι-
τείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ὁλοσχερῶς καταβεβλημένα δολλάρια 1.500.000

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1916

Ἔδρα ἐν Πειραιεὶ: Πλατεῖα Θεμιστοκλέους

Γενικὴ Διεύθυνσις ἐν Ἀθήναις: Γωνία Σταδίου - Κοραῆ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΠΕΙΡΑΙΟΤΡΑΠΕΖΑ

ΠΑΣΑ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ
ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΩΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ - ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποθηκῶν

Ἑμπορικὴ πληροφορία

ΤΑΧΙΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΠΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τὰ χειρόγραφα

κατὰ γενικὸν κανόνα

δὲν ἐπιστρέφονται

Τιμὴ Τεύχους Δρχ. 8.

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1930

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἑσωτερικοῦ Δρχ. 100

Βαλκανικῆς " 150

Ἀμερικῆς Δολ. 5

Ἐξωτερικοῦ Φρ. Γαλλ. 75

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΘΗΣΕΩΣ 12

ΤΗΛΕΦ. 57.08

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ Ι. ΑΡΙΘΜ. 9

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ ἀξιόλογος ἐπιτυχία τῆς πέμπτης Διεθνoῦς Ἐκθέσεως Θεσ)νίκης σημειώνει ἕνα σημαντικὸ σταθμὸ στὴν οἰκονομικὴ ἱστορία τῆς πρώτης ἐλεύθερης Ἐκατονταετηρίδος μας. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ἐπισκεπτῶν, τῶν ἐκθετῶν καὶ τῶν διοργανωτῶν ἀκόμη ξεπέρασε τὰς προσδοκίας ὅλων. Ἐτοί διὰ τὴν Μακεδονικὴν Μητρόπολιν ἀρχίζουν πάλιν ἡμέραι δόξης, οἰκονομικῆς ἀκμῆς καὶ εὐημερίας. Ὁ κυριώτερος παράγων τῆς ἐπιτυχίας εἶνε ἡ προνομιακὴ γεωγραφικὴ τῆς θέσις ποὺ τὴν κάμνει νὰ δεσπόζει ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, κάθετα καὶ ὀριζόντια τῶν σπουδαιότερων συγκοινωνιακῶν ἀσχηρῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως καὶ ἡ πλούσια ἐνδοχώρα τῶν Βαλκανικῶν πεδιάδων, ποὺ τῆς ἐξασφαλίζει μεγάλην ἐμπορικὴν κίνησιν.

Καὶ εἶνε ἀλήθεια ὅτι πολλοὶ εἶχαν ἐκφράσει τοὺς φόβους των διὰ τὸ μέλλον τῆς πόλεως αὐτῆς ὕστερα ἀπὸ τὸν περιορισμὸ τῆς ἐνδοχώρας τῆς Μακεδονίας, τῆς ὁποίας κυρίας εἶνε τὸ φυσικὸ ἐπίνειο καὶ τὸν τριπλασιασμὸ τῶν κατοίκων της. Ἀν βέβαια ἔχομε ὑπ' ὄψει μας ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας μόλις 80.000 κάτοικοι κατῴρθοναν μὲ διπλασίαν ἐνδοχώραν νὰ φυτοζωοῦν δὲν ἦσαν κατ' ἀρχὴν ἀδικαιολόγητοι οἱ φόβοι τοὺς δεδομένου μάλιστα ὅτι καὶ ὁ περισσότερος ἀστικὸς πληθυσμὸς τῆς ἡτο κατεστραμμένοι πρόσφυγες. Παρεγγώρισαν ὅμως φαίνεται ἕνα σπουδαιότερο στοιχεῖο τὸ ἀνθρώπινο Ἑλληνικὸ ὕλικό. Τὸ ἐπιχειρηματικὸ καὶ ἐμπορικὸ δαιμόνιο τοῦ Ἑλλήνος μὲ τὴν προσαρμοστικὴν του ἱκανότητα, ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὴν μοναδικὴν στὴν ἱστορία μας σὲ ἔκτασιν τελευταία καταστροφὴ καὶ τὸν μεταναστευτικὸν ἀποκλεισμόν, ἐκδηλώθηκε σ' ὅλην του τὴν ἔντασιν καὶ μεγαλοπρέπεια. Σὲ βαθμὸ μάλιστα νὰ βρεθοῦμε ἐμπρὸς σὲ πραγματικὴ ἀποκάλυψιν, σὲ πραγματικὸ θαῦμα μὲ τὸ ἀνοιγμα τῆς τελευταίας ἐκθέσεως ποὺ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἡ πλέον ἀξιοσημάντη τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνδεικτικὸ δὲ τῆς μεγάλης σημασίας καὶ ἀξίας τῆς εἶνε ἡ ἀλματικὴ κάθε χρόνο πρόοδος τῆς εἰς ἀριθμὸν ἐκθετῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἔξωτερικοῦ, εἰς ἔκτασιν καὶ ποικιλίαν γεωργικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐκθεμάτων.

Ἡ Ἑλλάς εἶνε ὑπερήφανη διότι σ' ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα κατῴρθωσε νὰ παρουσιάσῃ καταπληκτικὰς προόδους ποὺ προκαλοῦν τὸν θαυμασμὸν τῶν ξένων καὶ τονοῦν τὴν ἐνεργητικότητά τοῦ φιλοπόνοῦ ἀγροτικοῦ καὶ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ της.

Εἰς τὰ περίτερά της τὰ τακτικά, τὰ εὐπρεπῆ καὶ τὰ νοικοκυρεμένα ἐπέδειξε σὲ μυριάδες πολλὰς ἐπισκεπτῶν, ποὺ συνέδρευσαν ἀπὸ κάθε ἄκρῃ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐκλεκτῶν προϊόντων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τῆς κτηνοτροφίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς βιοτεχνίας της.

Ἐκεῖνο ποὺ πραγματικὰ ἐκπλήσσει εἶνε τὸ μεγαλοπρεπὲς περίτερον τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ποὺ, ἂν καὶ θὰ ἰδύνατο νὰ παρουσιάσθῃ ἄριστερο, ἀποτελεῖ ἀποθέωσιν τῆς παραγωγικῆς ἱκανότητος τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου. Τὸ γεγονὸς ἔχει μεγάλην σημασίαν. Διότι ἐκτὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀξίας τοῦ μᾶς παρουσιάζει τὸν Ἑλληνα ἱκανὸν καὶ διὰ συνεχῆ συστηματικὴ καὶ κουραστικὴ προσπάθεια ἀρκεῖ αὐτὴ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τοὺς καρπούς τοῦ ἰδρώτός του ποὺ ἀφθονα

τελευταία ἐπτότισε τὴν γῆν μας, φαινόμενο ποὺ δὲν συναντᾷτε συχνὰ στὴν ἱστορία ὅσον ἀφορᾷ τὴν γεωργίαν μας.

Ἀλλὰ μήπως καὶ στὴν βιομηχανίαν ὕστερήσαμε; Σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς ἐφάμιλλῃ μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν τὴν βλέπουμε καθημερινὰ νὰ κατακτᾷ ἔδαφος εἰς τὰς ξένας καὶ τὴν ἰδικήν μας ἀγορᾶ. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἦταν πολὺ μεγαλειότερη καὶ ταχύτερη ἡ πρόοδος τῆς ἂν δὲν εἶχαμε τὸν ἀπεχθὴ ἐφιάλτη τῆς ξενοφιλίας, τῆς μιμήσεως τῆς Δύσεως, ποὺ καθιστέμενος στὸ στήθος μας ἕνα αἰῶνα τώρα μᾶς ἐμποδίζει τὴν ἀναπνοὴν καὶ κάθε εἰνεγνικὰ κίνησιν πρὸς τὰ ἐμπρὸς στὸ οἰκονομικὸ καὶ πνευματικὸ ἐπίπεδο. Ἡ πρόοδος μας καὶ στὸ τελευταῖο σημεῖο, ἡ ἀνάπτυξίς μιᾶς αὐτενεργοῦ σκέψεως μᾶς ἐνθαρρύνει καὶ μᾶς πείθει ὅτι μᾶς μετὰ ἄλλα προσόντα ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν φυλὴν μας καὶ τὴν πείρα ποὺ κάθε χρόνο ἀντλούμε ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν θ' ἀποτελέσουν τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ πάρωμε μιὰ ξεχωριστὴν θέσιν στὴν παγκόσμια οἰκονομία ἀνάλογη μὲ τὰ ἐκλεκτὰ προϊόντα τοῦ τόπου μας καὶ τὰ ὁμορφα βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ τεχνουργήματα ποὺ ἔχουν τὴν σφραγίδα τοῦ φωτεινοῦ καὶ λεπτοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Μὲ χαρὰ ἀνυπόκριτη χαιρετίζομεν τὴν ὀριστικὴν καθιέρωσιν τῆς διεθνoῦς αὐτῆς ἐκθέσεως, τοῦ εὐγενικοῦ αὐτοῦ στίβου εἰς τὸν ὁποῖον οἰκονομικοὶ καὶ φιλικοὶ δεσμοὶ σφουρικτοῦνται διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον τῶν διαγωνιζομένων.

Δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀνταλλαγὴ ποὺ διευκολύνεται. Δὲν εἶνε μόνον ἡ ἐπαφὴ τῶν παραγωγῶν, ἐμπόρων καὶ καταναλωτῶν τῶν πλείστων κρατῶν

πὸν κατωρθώνεται. Ἐδῶ ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ ψυχικὴ ἐπαφὴ τῶν λαῶν, ἡ γνωριμία τῶν καὶ ἡ φιλία τῶν. Ἐδῶ πέρνονται τὰ μεγάλα διδάγματα τῆς ἀξίας τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ παραγωγή χωρὶς θλιβεράς συνεπείας νὰ ξεπεράσῃ ἢ ἀδιαφορήσῃ διὰ τοὺς φυσικοὺς ἐκείνους ὁρους πὸν ἐξασφαλίζουν τὴν εὐχερῇ ἀνταλλαγὴν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἀγαθῶν, τὴν οἰκονομικὴν τάξιν καὶ ἁρμονίαν. Ἐδῶ ἀναπτύσσεται ἡ εὐγενικὰ ἐκείνη ἀμίλλα στὸν αἰώνιο ἀνθρώπινο ἀγῶνα τῆς ἐξευρέσεως τῶν ἀποτελεσματικωτέρων μέσων πὸν κάμνοντας ἀβλαβῆ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ἐξασφαλίζουν μιὰ ἀνεώτερη ζωὴ στὸν ἀνθρώπο.

Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν τὸ βαρύτερο ἔγκλημα ἡ ἀντίδρασις καὶ μάλιστα ἀπὸ ἰδεολογικῶν σκοποῦς στὸ ἔργο τοῦτο; Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ κοινὴ γνώμη ἐξανέστη, κατεδίκασε. Καὶ ὁ τύπος ἔκανε τὸ καθήκον του.

Αὐτὸ πὸν κυρίως τώρα προέχει εἶνε ἀφοῦ κατανοήσωμε ὅλη τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς Διεθνοῦς ἐκθέσεως νὰ μὴ παραλείψωμε τίποτε διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς, τὴν προαγωγὴν τῆς. Τὸ Κράτος πρέπει τὰ συνεχίσῃ τὴν προστασίαν του. Οἱ οἰκονομικοὶ καὶ παραγωγικοὶ ὁργανισμοὶ τὴν βοηθίαν τῶν, διὰ νὰ δοθοῦν ὅλα τὰ ἐφόδια στὴν ὁργανωτικὴ ἐπιτροπὴ πὸν διέπρεψε καὶ πρέπει νὰ πάρῃ μιὰ νόμιμη οἰκονομικὴ μορφή, τὰ ὁποῖα θὰ τῆς ἐπιτρέψουν ν' ἀναδείξῃ τὴν ἐκθεσὶν Θεσσαλονίκης τὴν μεγαλειότερη καὶ περιφημότερη τῆς Ἀνατολῆς, τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Μεσευρώπης, δεδομένου ἄλλωστε ὅτι ἡ γεωγραφικὴ τῆς θέσις τῆς ἐξασφαλίζει τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν καθιστᾷ καταλληλότερη ἀπὸ κάθε ἄλλην πόλιν τῆς περιοχῆς τῆς ἀφοῦ στὸ σταυροδρόμι τῆς Ἀσίας, Ἀφρικῆς καὶ Εὐρώπης εἶνε ἡ «Πύλη τῆς Ἀνατολῆς» καὶ ἡ φυσικὴ διέξοδος τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης πὸν μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς χώρας τῆς Βορείου Θαλάσσης, ἐφ' ὅσον καθορισθῇ κοινὸν τιμολόγιον τῶν ἐνδιάμεσων Κρατῶν καὶ εὐρυνθεῖ ἡ ἐλευθέρα ζώνη ζητήματα τὰ ὁποῖα εἶνε ὑπὸ μελέτην καὶ τῶν ὁποίων ἡ σύντομη εὐνοϊκὴ ἐπίλυσις ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα θὰ ἐπιβληθῇ.

Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ



Η ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΔΟΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ

τοῦ δημοδιδασκάλου κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΛΛΙΟΥ

Ἡ Ἑλλάς, χώρα ἔχουσα Γεωγραφικὸν πλάτος 35—42 περίπου μοιρῶν, λόγῳ τοῦ γλυκέως κλίματός της εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν εὐνοομένη χώρα διὰ τὴν εὐδόκιμον καλλιέργειαν πλείστων φυτῶν καὶ ὁπωροφόρων δένδρων.

Τὰ πλείστα τῶν δένδρων, ὡς ἡ ἐλαία, ἡ πορτοκαλλέα, μηλέα, ἀμυγδαλέα καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ θὰ ἠδύναντο διὰ τῆς ἐξαγωγῆς εἰς ἄλλας χώρας, νὰ ἐπισωρεύσουν εἰς τὴν ἐξηντημένην χώραν μας ἱκανὸν πλοῦτον, δὲν καλλιεργοῦνται ἢ καλλιέργεια αὐτῶν περιορίζεται εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ὁ Ἕλλην χωρικός, ὁ τόσον φιλοπόνως ἐργαζόμενος καταβάλλει ὑπερμέτρως δυνάμεις λόγῳ τῆς ἐλείψεως γεωργικῆς μορφώσεως, ἀρκεῖται εἰς τὴν ἀτελῇ καλλιέργειαν τῶν πατροπαράδοτων φυτῶν καὶ δεχόμενος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν καλλιέργειάν του καὶ ἐπὶ ἄλλων φυτῶν ἢ δένδρων ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ πατὴρ του δὲν ἠσχολεῖτο. Καὶ ἐκεῖνος μὲν ἔχων εἰς τὴν διάθεσίν του μεγαλυτέραν ἔκτασιν γῆς ἠδύνατο κάλλιστα νὰ πορισθῇ τὰ ἀναγκαζοῦντα εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν δημητριακῶν του καρπῶν.

Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὸν νῦν, ὁ ὁποῖος ἔχει κληρονομήσει ἕνα μερίδιον μόνον τῆς πατρικῆς περιουσίας, τὸ ὁποῖον περιορίσθη καὶ θὰ περιορισθῇ εἰς τὰς μελλούσας γενεάς ἀκόμη περισσότερον. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας ἄλλοι καὶ νὰ ἐξεύρωμεν νέαν πηγὴν πλοῦτου ἐφ' ὅσον ἡ παλαιὰ ἔχει περιορισθῇ. Πρέπει πρὸ παντὸς νὰ διαδοθῇ περισσότερον ἡ σηροτροφία, ἡ ὁποία εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀρκετὰ διαδοθῇ, ἐνῶ εἰς τὴν ταλαίπωρον Ἡπειρὸν εἶναι τελείως ἀγνωστος. Ἀλλὰ διὰ νὰ διαδοθῇ αὕτη καὶ ἐδῶ πρέπει προηγουμένως νὰ διδαχθῇ ὁ χωρικός τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας

τῆς, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶναι ἀγνωστος. Ἡ διδασκαλία ὅμως αὕτη πρέπει νὰ γίνηται εἰς εἰδικὰς σχολάς, αἱ ὁποῖαι νὰ λειτουργοῦν εἰς τὰς πρωτεύουσας τοῦλάχιστον τῶν Νομῶν καὶ εἰς τὰς ὁποίας θὰ διδάσκουν οἱ γεωπόνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰς ἀπαιτούμενας πρὸς τοῦτο γνώσεις. Οἱ δὲ μαθηταὶ πὸν θὰ φοιτήσωσι εἰς αὐτὰς πρέπει ὑποχρεωτικῶς νὰ ἀποστέλλωνται ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων καὶ δαπάναις αὐτῶν νὰ συντηρῶνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς φοιτήσεώς των.

Ἡ κάθε κοινότης ἀποστέλλουσα δυὸ ἢ τρεῖς τοιοῦτους μαθητὰς ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, θὰ ἀπέκτα οὕτω διδασκάλους καταλληλοτάτους διὰ τὴν σηροτροφίαν. Οἱ ἀπόφοιτοι οὗτοι τῶν σχολῶν αὐτῶν, τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ διέδιδον κάλλιστα εἰς τὸ χωρίον των τὴν καλλιέργειαν τῆς μετάξης ἀκόπως καὶ ἄνευ τινὸς ἐμποδίου. Καθόσον αἱ χωριατοποῦλες ἐκ περιεργείας θὰ ἐπὶ γαίαν καὶ θὰ παρεκολούθουν τὸν τρόπον τῆς διατροφῆς τοῦ μεταξωσκώληκος καὶ εἰς τὰ σπῖτια ἀκόμη αὐτῶν.

Καὶ οὕτω ἡ μία οἰκογένεια ἀπὸ τὴν ἄλλην ἔπειτα θὰ ἐδιδάσκετο τὴν καλλιέργειαν καὶ ἐντὸς τριῶν ἡ τεσσάρων ἐτῶν θὰ ἦτο πανταχοῦ διαδεδομένη αὕτη. Ἡ δὲ Ἑλλάς θὰ εἶχε ὅχι μόνον τὴν ἀπαιτούμενην διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μεταξάν ἀλλὰ καὶ ἐξαγωγὴν τῆς θὰ ἔκαμνε εἰσάγουσα εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἱκανὸν χρυσόν, ὅπως τοῦτο συμβαίνει εἰς πολλὰς χώρας ὅπου ἡ ἐξαγωγή ἀνέρχεται εἰς ἀρκετὰς δεκάδας ἑκατομ. δικάδας ἑτησίως. Τὸ δὲ προῖόν τῆς μετάξης εἶναι τὸ μόνον περιζήτητον καὶ θὰ εἶναι τοιοῦτο λόγῳ τῆς εὐρυτάτης χρησιμοποίησεως εἰς τὴν βιομηχανίαν πρὸς παρασκευὴν ὑφασμάτων πολυτελείας τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται τόσον εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ὅσον καὶ εἰς τὰς κατωτέρας συννηθέστατα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΛΛΙΟΣ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1822

Τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καθηγητοῦ κ. ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Β'.

Ἡ μοῖρα ἡδὸδκῃσεν, ὥστε, ἂν ἀπιδῶμεν ἀπὸ τὰς ἱστορικὰς καταστροφάς, ἅς ἡ ἐσχάτη πολιτικὴ διχόνοιά μας ἀπειργάσατο, ἀποτελοῦμεν ὅμως σήμερον ἐν ἐνιαίῳ κράτος καὶ τελοῦμεν ἑκατονταετηρίδας ἐορτάς καὶ μνημόσυνα.

Ἀλλ' ἡ ἱστορικὴ συμμετοχὴ τῆς Μακεδονίας εἰς τὸν πρὸ ἑκατονταετίας ἀγῶνα ἐν μέρει εἶνε ἄγνωστος, ἐν μέρει δὲ δὲν τιμᾶται ἐπαξίως. Λησμονεῖται ὅτι τουρκικὸς στρατὸς ἐκστρατείας εἰσῆλθας ἐν τῇ Στερεᾷ καὶ τῇ Πελοπόννησῳ, μόνον ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐκάμφθη ὁ Μακεδονικὸς ἀγὼν ἀβοήθητος. Λησμονεῖται ὅτι ὁ ἀγὼν οὗτος ἐστόμωσεν ἐν τινὶ μέτρῳ τὸ τουρκικὸν ξίφος καὶ ἔδωκε καιρὸν εἰς τοὺς νοτίους, ἵνα διὰ νικῶν κατὰ τῶν μεμονωμένων ἐν τῷ νότῳ τουρκικῶν φρουρῶν ἀναθαρρήσωσι καὶ ὀργανωθῶσι. Καὶ ἐν τῷ ἤδη ἀπὸ ἔτους τιμῶνται θέσεις μαχῶν καὶ μνημονεύονται ἀγωνισταὶ ἐν τῷ νότῳ, τὰ δὲ τὰ τοῦ στρατηγοῦ Καρατάσου τοῦ ὁποῦ τοὺς ἀγῶνας ἐγνώρισεν ὅλη σχεδὸν ἡ Ἑλλάς, μετεκομίσθησαν ἐκ Βελιγραδίου ἐσχάτως εἰς τὴν Μακεδονικὴν γενέτειραν, χωρὶς ὅχι ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ἢ ὑπουργὸς τις ἄλλ' οὐδὲ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς τῆς Μακεδονίας νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἱερὰν μετακομιδὴν. Οὐδὲν ἀντιτορπιλικὸν ἐκινήθη μεταφέρον πρὸς βορρᾶν ἐπισήμους προσκινητὰς καὶ οὐδεμία πυροβολαρχία ἐβρόντησεν εἰς τιμὴν τῆς ἱερᾶς μυσταγωγίας.

Πιστεύω, ὅτι, ἂν καὶ δὲν συνευιάσθη μὲ τὸ ταξίδιον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἀλλ' ὅμως σχεδιάζεται προσκύνημά τι εἰς τὴν Νιᾶουσταν, ἥτις εἶνε τὸ ὄρειον Μεσολόγγι τῆς τῆς Ἐπαναστάσεως ποῖος ὅμως συλλογίζεται τὴν Κασσάνδραν, τὸν Πολύγυρον, τὴν Γαλάτισταν, τὴν Παζαρούδαν, διὰ νὰ ἀναφέρω μόνον ὀνόματα, ἅτινα ἐπρόσεξεν ὁ Σ. Τρικούρης εἰς τὴν ἱστορίαν του; Καὶ δὲν εἶνε μόνον ταῦτα καὶ ἄλλα ἐβᾶδισαν ἐθελουσίως πρὸς συνάντησιν τῶν ἀστραπῶν τῆς δόξης καὶ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρπολήσεως.

Τὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας εἶνε τὰ συνθετώτερα καὶ μεγαλύτερα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔθρεψαν τὸν ἀρματωλι-

σμὸν πρωϊμώτερα πάντων τῶν ἁλ-λων, (Βλαχάδας, Νικοτσάρας). Πότε θὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἱστορία καὶ πότε ἡ βορεία αὕτη χώρα θὰ δικαιωθῇ ὑπὸ αὐτῆς; Ἡ παραμονὴ τῆς ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν, ἡ πυκνὴ διήθησις τῆς διὰ τούρκων, ὧν ἕκαστος μετεβάλλετο εἰς Σουλτᾶνον καὶ τύραννον ἐν τῇ ἐκτενεί μεσογείῳ χώρᾳ μακρὰν τῶν ὁμμάτων τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, συνετέλεσεν, ὥστε τὰ γραπτὰ ἱστορικὰ μνημεῖα τῶν ἀγῶνων τῆς κατεστράφησαν, αἱ ἀναμνήσεις καὶ παραδόσεις ἀπεσθῆσαν τὸ πλεῖστον καὶ σήμερον ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐγκρίνει διδασκτικὰ ἱστορικὰ ἐγχειρίδια ἀγνοοῦντα τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν Μακεδόνων καὶ τροφοδοτεῖ τοὺς Ἑλληνόπαιδας μὲ ἐσφαλμένην ἱστορικὴν τροφὴν ἀδίκως, ἀνιστορήτως, ἀναξίως. Θὰ ἤρκει ἴσως πρὸς μερικὴν ἱστορικὴν δικαιοσύνην νὰ ἀνεφέροντο τοῦλάχιστον οἱ μετὰ τὴν κατὰπνιξιν μάλιστα τῆς ἐξεγέρσεως ἐν Μακεδονίᾳ ἀγῶνες τῶν πρὸς νότον τραπέντων Μακεδόνων εἰς τὸ Πήλιον, τὴν Εὐβοίαν, τὴν Λοκρίδα, τὰ Ψαρά, τὸ Μεσολόγγι, τὰ Δερβενάκια.

Τὰ τελευταῖα λείψανα τῶν ἀγωνιστῶν τούτων ἄμα τῇ λήξει τοῦ ἀγῶνος εἶχον συνοικισθεῖ εἰς τὴν νέαν Πέλλαν τῆς Ἀταλάντης καὶ ἐνθυμοῦμαι, ὅτι κατὰ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν ἦλθον ἐκεῖθεν εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ πατρίδα των Βλάχων γέροντες φουστανελλοφόροι διὰ νὰ γνωρίσωσι τοὺς συγγενεῖς των ὁ καθηγητὴς κ. Σδῶλος ἐνθυμεῖται ὅτι ἀνέγνωσαν εἰς τὸν κώδικα τῆς Μητροπόλεως Μοναστηρίου πρᾶξιν περὶ διανομῆς τῆς περιουσίας ἀνδρὸς πεσόντος εἰς τὸ Μεσολόγγι ἄλλος δὲ πολεμιστὴς ἄμα καὶ συγγραφεὺς τοῦ ἀγῶνος ἐνεφανίσθη ἐσχάτως ἐκ Σικτίστης. Πόσα ἄλλα τοιαῦτα μικρὰ σημεῖα συλλεγόμενα θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσι λίθους πρὸς κτίσιν τοῦ νεωτέρου ἱστορικοῦ οἰκοδομήματος τῆς Μακεδονίας;

Διὰ τοῦτο ἔχομεν καθῆκον πάντες οἱ Μακεδόνες, ὅσοι τυχὸν κατέχουν οἰονδήποτε ἱστορικὸν ἐγγραφον, νὰ φροντίσωμεν νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν, νὰ το περισώσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν

ἀσφαλέστερον, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι κάμπομεν σπουδαιότατον πατριωτικὸν καθῆκον. Τὸ κράτος ἔχει τρία θησαυροφυλάκια πρὸς φύλαξιν τοιούτων ἐγγράφων. 1) Τὰ γενικά ἀρχεῖα τοῦ κράτους ἐν τῇ Σιναίᾳ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν. 2) Τὸ τμήμα τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις. 3) Τὸ ἱστορικὸν καὶ ἐθνικὸν μουσεῖον ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν.

Ἀνάξιοι Μακεδόνες καὶ ἀνάξιοι ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων εἶνε πάντες, ὅσοι κατέχοντες τοιαῦτα ἐγγραφα δὲν φροντίζουσι νὰ τὰ κάμωσι γνωστὰ πρὸς τιμὴν τῆς πατρίδος, τῶν προγόνων των καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ των ὀνόματος. Ὅλοι αἱ πόλεις τῆς Μακεδονίας ἐκδίδουσιν ἐφημερίδας, αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ ταμειύωσι τοιαῦτα πολύτιμα δημοσιεύματα καὶ ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀριθμηθέντα ἱδρύματα ὑπάρχουσιν, ἵνα φυλάττωσιν τὰ πρωτότυπα πρὸς χρησιμοποίησιν ὑπὸ τῆς ἱστορίας.

Ἀκόμη καὶ παραδόσεις προφορικὰ καὶ ἀπὸ μνήμης σφύζονται προσκεκολλημέναι εἰς ὠρισμένα ἐκασταχοῦ ὀνόματα ἢ τοποθεσίας ἀπὸ ὀνομάτων πολεμιστῶν ἢ ἀπὸ πολεμικῶν γεγονότων ἢ εἰς ἔσματα· πᾶσαι αὗται αἱ παραδόσεις πρέπει μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριθείας νὰ περισυλλεχθῶσιν ἀπερίττως, ξηρῶς, ἀκαλλώπιστοι, ὅπως σφύζονται εἰς τὴν μνήμην καὶ τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Τὸ ἔργον τῆς συλλογῆς αὐτῶν εἶνε ἐθνικὸν καὶ θὰ τιμῇσιν πάντα, ὅστις ἤθελε τὸ ἀναλάβει. Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν σημαίνουν, ὅτι ζητοῦμεν συγγράμματα· ὅχι. Ζητοῦμεν ἀπλᾶς ἀποσπασματικὰς ἀφηγήσεις, συνδεομένας πρὸς ἀλλήλας μόνον καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παράδοσις τὰς συνδέει. Ἄν δὲ πού ὁ συλλέκτης νομίσῃ ἀναγκαίαν τὴν παρεμβολὴν εἰ-κασιῶν αὐτοῦ πρὸς διασάφησιν τῶν ἱστορουμένων, ἢ προσωπικῇ παρεμβολῇ αὐτῇ νὰ διακρίνεται σαφῶς ἀπὸ τῆς καθαρᾶς παραδόσεως. Τὰς ὁδηγίας ταύτης δύνανται αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐφημερίδες τῆς Μακεδονίας, ἐθνικὸν ἔργον ἐπιτελοῦσαι, νὰ μεταδώσωσιν εἰς εὐρυτάτους κύκλους καὶ θὰ προκαλέσωσιν ἀνταμιβόλως τὴν φιλοδοξίαν ὅχι μόνον τῶν διδασκάλων ἀλλὰ καὶ ἄλλων φιλοτιμῶν πολιτῶν πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο. Χθὲς ἀκόμη εἰς στρατηγὸς ἐν Ἀθήναις ἐφόνευσε σχεδὸν ἕνα ἄλλον ζιωματικόν, διότι, ὡς ἐνόμιζε δὲν ἐτιμῶντο δεδόντως οἱ ἀγῶνες τῶν προγόνων του. Ἡ ἀξιοκατάκριτος ὑπερβολὴ τοῦ παρὰδείγματός

του ἃς διδάξῃ εἰς ἡμᾶς τὸ μέτρον.

Δὲν ἐσταμάτησεν ἡ ἱστορία τῆς Μακεδονίας εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον· μὴ πλανᾶσθε. Καὶ χθὲς ἀκόμη κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ἀπειργάζετο ἱστορίαν, τῆς ὁποίας οἱ θεματοφύλακες ζῶσιν εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας. Ποῖον περιμένουν νὰ τὴν συγγράψῃ; Ἐκαστος ἃς γράψῃ τὰς ἀναμνήσεις του ἀπλᾶς καὶ ξηρᾶς καὶ θὰ ἔχωσι τὸ θέλητρον τοῦ καθαροῦ κρυσταλλίνου νεροῦ τῆς κρυόδρουσης τοῦ βουνοῦ. Τοιαῦται ἀπλαῖ τῶν πραγμάτων ἀφηγήσεις εἶνε ὁ ἀπεφθοῦς χρυσός, τὸν ὁποῖον κατεργάζεται ἡ ἱστορία. Ὁ μακαρίτης θεὸς μου Πέτρος Μπακάλης, κοινῆς μορφώσεως πολίτης, δίδει τὸ παράδειγμα διὰ τῶν ἀναμνήσεών του, τὰς ὁποίας δημοσιεύει ἡ «Δυτικὴ Μακεδονία» τῆς Καστορίας, ἀφ' οὗ ἀποσπάσματα ἐδημοσίευσεν πρότερον καὶ ἡ «Καστορία». Τὰς περὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος ἀφηγήσεις τὰς ὁποίας ἤκουον εἰς τὰ καφενεῖα κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν Μακεδονίᾳ, θὰ ἤμην εὐτυχὴς νὰ ἀνεγίνωσκον ἐντόπους ἔστω καὶ μὲ πολλὰς, ἀναριθμήτους ἀνορθογραφίας. Τὰς θέλω μόνον εἰλικρινεῖς καὶ ἀληθεῖς, πραγματικὰς, νὰ λέγῃσι καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ, τὰς ἐπιτυχίας καὶ τὰς ἀποτυχίας, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ σφάλματα.

Ἡ Μακεδονικὴ ψυχὴ πρέπει νὰ δείξῃ πῶς λειτουργεῖ, τί κρίπτει, πῶς δικοινοῖται. Δὲν εἴμεθα ἀσήμενος μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως τοὺν κεντρίον. Ἀλλὰ δὲν δεικνύομεν ἀκόμη τὴν ἀνησυχίαν τῆς δράσεως. Ἡ ἀνησυχία αὕτη, ἡ ὁποία δὲν ἀφίνει τοὺς δραστηρίους ἀνθρώπους νὰ ἀναπαύωνται, εἶνε τὸ μέγα κίνητρον πρὸς τὴν πρόδοον, πρὸς τὴν δημιουργίαν, πᾶσαν δημιουργίαν.

Μὴ κοιμᾶσθε λοιπόν· ζητήσατε νὰ εἰσθε οἱ πρῶτοι τοῦ χωρίου σας, οἱ πρῶτοι τῆς ἐπαρχίας, οἱ ἐπιφανεῖς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ εὐρύτερον ἔξω αὐτῆς. Ἡ ἐλευθερία κατέλυσε τοὺς φραγμούς καὶ ὁ γεννηθεὶς εἰς μίαν ἀγροικίαν δύναται νὰ καταλήξῃ κυβερνήτης τῆς πατρίδος διὰ τῶν ἀρετῶν του. Ἡ δὲ Μακεδονία μὲ τὸν ἀρχέγονον πληθυσμὸν τῆς καὶ τοὺς νεοπολίτας τῆς δύναται νὰ ἀποδεχθῇ χωνευτήριον, ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ ἐξέλθῃ ὁ τομώτατος χάλυψ εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης, τῆς βιομηχανίας, εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης καὶ εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης.

ΑΝΤ. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΛΟΣ

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΩΝ

Τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῆς Γεωργ. κ. ΑΛΕΞ. ΜΥΛΩΝΑ γεροϋσιαστοῦ

Ἡ βοσκὴ διὰ τὸν κτηνοτρόφον εἶνε ἡ βάσις τῆς ἐργασίας του, ὅπως εἶνε ὁ ἀγρὸς διὰ τὸν γεωργόν. Ἐπομένως ἡ ἐξασφάλις εἰς αὐτὸν τῆς βοσκῆς ἀποτελεῖ πρόνοιαν ἐπιβαλλομένην ὅχι μόνον ἐκ λόγων κοινωνικῶν, ἀλλὰ καὶ παραγωγικῶν.

Διὰ τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου ὁ ἀκτῆμων καλλιεργητὴς ἀπέκτησε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπαρκή γῆν διὰ τὴν μικράν του γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ διὰ βοσκὴν ὀλίγων ζώων. Τὸ νέον μας Σύνταγμα ἐπρόνοιησε εἰς τὸ ἄρθρον 119 καὶ περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως λειβαδίων πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν μικρῶν κτηνοτρόφων καὶ ἐθέσπισεν ἱκανοποιητικὸν σχετικῶς διὰ τὸν ἰδιοκτήτην ἐλάχιστον ὅριον τιμῆματος ἀπαλλοτριώσεως. Δυστυχῶς ὅμως μέχρι σήμερον δὲν ἐλήφθη νομοθετικὸν μέτρον εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως, τὸ δὲ κατατεθειμένον εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως περὶ τῆς κτηνοτροφικῆς ἀποκαταστάσεως ἔμεινε ἀψήφιστον. Εὐτυχῶς γίνεται ἤδη, κατόπιν τῶν πορισμάτων τοῦ τελευταίου πνελλήνιου κτηνοτροφικοῦ Συνεδρίου, τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν, ἐπαναφέρεται πενταετὲς τὸ ἐνοικιστάσιον τῶν βοσκῶν. Ὅπως πρὸ τῆς γεωργικῆς ἀποκαταστάσεως εἶχαν ληφθῇ μέτρα, παρασκευάζοντα αὐτήν, δηλ. ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἐξώσεων τῶν κολλήγων καὶ ἄλλων μισθωτῶν ἀγροτῶν καὶ ἡ ἀπαγόρευσις ἐκποιήσεως ἀγροτικῶν κτημάτων ἀνεὺ ἀδείας τῆς γεωργικῆς ἀρχῆς, οὕτω καὶ διὰ τοὺς κτηνοτρόφους τὸ ἐνοικιστάσιον τῶν βοσκῶν θὰ ἔχῃ προπαρασκευαστικὸν χαρακτῆρα.

Λόγω τῆς μεγάλης ζητήσεως τῶν λιβαδίων καὶ τοῦ περιορισμοῦ αὐτῶν διὰ τῶν ἀγροτικῶν ἀπαλλοτριώσεων ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν κτηνοτρόφων πρὸς ἀνέυρεσιν βοσκῆς καὶ δὴ τῆς χειμερινῆς ἐπροκάλει ὕψωσιν τῶν ἐνοικίων καὶ ταλαιπωρίαν καὶ φθοράν τῶν ποιμνίων. Τὸ κακὸν τοῦτο σταματᾷ ὅπως δὴποτε. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἡ προστασία αὕτη πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους, μολοντὶ ἔρχεται ὀλίγον ἀργά, δὲν πρέπει νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῶν γεωργῶν.

Καὶ διὰ τοῦτο δρίζεται, ὅτι χάριν τῆς λελογισμένης καλλιεργείας καὶ

χάριν τῆς βοσκῆς τῶν ζώων τῶν καλλιεργητῶν, διαφυλάττεται ἡ ἀπαιτούμενη ὑπὲρ αὐτῶν ἔκτασις. Εἶνε λοιπὸν ζήτημα καλοῦ καὶ ἀμερολήπτου χειρισμοῦ ἡ ἐναρμόνις τῶν συμφερόντων τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῇται, ὅτι ἡ νομαδικὴ κτηνοτροφία διὰ τὴν χώραν μας, ὅπως καὶ δι' ἄλλας ὀρεινὰς χώρας, εἶνε ἀπαραίτητος. Διότι δι' αὐτῆς, μετακινουμένης, γίνεται ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ὀρεινῶν βοσκῶν τὸ θέρος. Αἱ βοσκαὶ αὗται θὰ ἔμενον νεκραί, ἂν δὲν ἤρχοντο ἀπὸ τὰ χειμαδιὰ τὸ καλοκαίρι τὰ νομαδικὰ ποίμνια, τὰ ὁποῖα, μὴ δυνάμενα νὰ παραμένουν τὸν χειμῶνα στὰ βουνά, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξουν ἀνεὺ χειμερινῆς βοσκῆς. Ἡ χωρικὴ οἰκόσιτος κτηνοτροφία στὰ χωριά δὲν δύναται νὰ μετακινεῖται στὰ ὀρεινὰ μέρη. Οὕτε τὰ οἰκόσιτα ζῶα εἶνε ἐπιδεκτικὰ τοιαύτης μετακινήσεως, οὕτε ἡ ὀργάνωσις τῆς νομαδικῆς κτηνοτροφίας ὑπάρχει διὰ τὰ μεμονωμένα γιδοπρόβατα τῶν χωρικῶν. Ἀλλ' ἀσχετῶς πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὑπάρχει καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀποψις. Οἱ νομάδες κτηνοτρόφοι, συντεταγμένοι εἰς πρωτογόνους ποιμενικοὺς συνεταιρισμούς, τὰ τελέγγατα, ἀποτελοῦν μίαν παραγωγικὴν, ἀλκιμον τάξιν 15.000 οἰκογενειῶν περίπου, ἥτοι περὶ τὰς 75.000 ψυχῶν, περὶ τῆς ὁποίας ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ, εἰς ἐποχὴν μάλιστα καθ' ἣν ἡ πρόνοια αὐτῆς ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ἀγροτικὰς καὶ ἀστικὰς τάξεις.

Ἀς ἐλπίσωμεν, ὅτι, ἥδη μετὰ τὸ θεσπισθῆναι ἐνοικιστάσιον τῶν βοσκῶν, θὰ συμπληρωθοῦν αἱ γενόμεναι ἤδη ἔρευναι καὶ μελέται διὰ τὴν ὁμαδικὴν ἢ σποραδικὴν ἀποκατάστασιν τῶν κτηνοτρόφων, εἰς τρόπον ὥστε ἐντὸς τῆς πενταετοῦς συνταγματικῆς προθεσμίας, ληγούσης μετὰ διετίαν, νὰ ἐλοκληρωθῇ ἡ προστασία. Θὰ πρέπει νὰ σταθμισθοῦν συντόμως αἱ ἀνάγκαι τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας, ὥς καὶ ἡ ἀνάγκη προστασίας ὠρισμένων δασῶν, νὰ ὑπολογισθοῦν αἱ διαθέσιμοι ἐκτάσεις καὶ ἐπὶ τῇ βῇ τῶν στοιχείων τούτων νὰ γίνῃ ἡ ὠριμάσασα πλέον ὡς ἀναγκαία κτηνοτροφικὴ ἀποκατάστασις.

ΑΛΕΞ. Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ



Μία γενική άποψις τῆς Καστορίας.

Η ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Τοῦ καθηγητοῦ τῆς γεωγραφίας κ. ΙΩΑΝ. ΣΑΡΡΗ

Ἐπάρχουν μαγευτικαὶ πόλεις ἐπὶ τῆς γῆς ἐκτισμέναι παρὰ ὄχθην λίμνης, ἡ ὁποία μὲ τὰ ἥσυχα αὐτῆς ὕδατα καὶ τὰ πέριξ ὄρη προσδίδει θαυμασίαν τοπογραφικὴν εἰκόνα. Ἐξυμνοῦνται ἰδιαιτέρως αἱ παρὰ τὰς λίμνας τῶν Ἀλπεων, ἡ Γενεύη, ἡ Ζυρίχη, ἡ Λυκέρνη, ἡ Στρέζα. Ὑπάρχουν καὶ πόλεις ἐκτισμέναι ἐπὶ νησίδος λίμνης, ὡς ἡ Λινδὰου τῆς λίμνης Κωνσταντίας (τῆς Ἑλβετίας). Ἀλλ' οὐδεμία τούτων νημίζω δύναται κατὰ τὴν γραφικότητα νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πόλιν Καστορίαν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, ἡ ὁποία εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ νησίδος τῆς ἑμωνύμου λίμνης (π. Ὁρεστιάδος). Ἡ νησίς αὕτη φέρει τὸν ὀρεινὸν χαρακτῆρα τῶν Μακεδονικῶν ὀρέων καὶ εἶναι ἠνωμένη διὰ στενοῦ ἰσθμοῦ μετὰ τῆς ξηρᾶς προελθόντος ἐκ προσχώσεων τῶν βροχῶν.

Τὸ σχῆμα τῆς νησίδος ὡς καὶ τῆς λίμνης ματαίως ἤθελέ τις ζητήσῃ νὰ ἀντιληφθῇ ἐκ γεωγραφικοῦ ἢ τοπογραφικοῦ χάρτου. Ὅχι διότι ἡ ποσότης τοῦ ὕδατος αὐτῆς μεταβάλλεται κατὰ τὰς διαφοροὺς ἐποχάς, ὅπως συμβαίνει εἰς ἄλλας καρστικὰς λίμνας τῆς Ἑλλάδος, ἢ τὰς ἐπιρρύτους καὶ διαρρύτους. Ἡ λίμνη τῆς Καστορίας δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν λιμνῶν τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, αἱ ὁποῖαι, ἐλώδεις οὖσαι, οὐ μόνον κατέχουν πολὺ τιμον διὰ τὴν γεωργίαν ἐδαφικὴν ἔκτασιν ἀλλ' εἶναι καὶ πρόξενοι ἐλωδῶν πυρετῶν. Ἡ λίμνη αὕτη ἔχει σχῆμα

σταθερὸν ἐπιφανείας περὶ τὰ 25 τετραγ. χιλιάμ. Τὸ μῆκος αὐτῆς, 8 σχεδὸν χιλιομ., δὲν εἶναι ὅπως φαίνεται εἰς τὸν Αὐστριακὸν χάρτην ἐκ Δ. πρὸς Α., ἀλλ' ἐκ Β. πρὸς Ν., οὕτως ὥστε τὸ σχῆμα αὐτῆς ἐν τῷ χάρτῃ τῆς Μακεδονίας τοῦ Χρυσόχου εἶναι ἀκριβέστερον ἢ τὸ ἐν τῷ Αὐστριακῷ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὑπὸ κλίμακα 1: 200.000. Ἡ λίμνη αὕτη εἶναι ἀπόρρυτος δηλ. σχηματίζεται ὑπὸ ἀφθόνων ὑδάτων, πηγαζόντων ἐπὶ τόπου, τὰ ὁποῖα ἐκρέουν ἐκ τῆς νοτίου ὄχθης καὶ σχηματίζουν ποτάμιον συμβάλλον κατωτέρω μετὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀλιάκμονος. Οὕτως ἡ ποσότης τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης διατηρεῖται πάντοτε σταθερά, ἔξω δὲ σχεδὸν ἐλλείπουν. Τὸ ὕψος τοῦ κλίματος ὀφείλεται ἐτι καὶ ἐκ τοῦ ὕψους εἰς τὸ ὅποιον ἡ λίμνη εὐρίσκεται. Τὸ ἀπόλυτον αὐτῆς ὕψος εἶναι 687 μ., δηλ. κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τῶν ἐξυμνουμένων λιμνῶν τῆς Ἑλβετίας καὶ ἴσον πρὸς τὸ ὕψος τῆς Λυχνίτιδος (Ἀχρίδος) λίμνης. Οὕτω τὸ κλίμα ὁμοιάζει πρὸς τὸ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης, δηλ. κλίνει πρὸς τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ἡπειρωτικόν, εἰς τοιοῦτον δὲ κλίμα δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ ἡ ἐλονοσία. Ἐνεκα

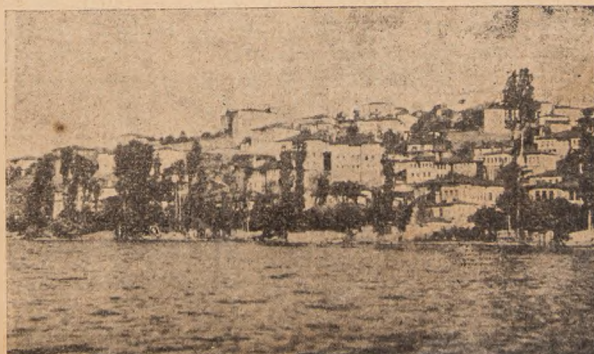
ἐτι τοῦ ψυχροῦ τούτου κλίματος συμβαίνει ὥστε κατὰ τοὺς ὀριμεῖς χειμῶνας ἡ λίμνη νὰ παγώνῃ κατὰ τὰ ἀβαθῆ αὐτῆς μέρη.

Ἡ λίμνη διαπλέεται καὶ σήμερον ἀκόμη ὑπὸ μανοξύλων, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν εἴτε διὰ τὴν ἀλιείαν τῶν περφημισμένων διὰ τὴν γεῦσιν ἰχθύων, εἴτε διὰ τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ χωρίου Μκυρόδου, κειμένου εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τῆς λίμνης.

Ἡ θέσις τῆς Καστορίας, καίτοι δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας, θεωρεῖται ἀπόκεντρος, ἐπεὶ δὲ ἀποκλείεται ἀπὸ ταύτης διὰ τῆς ὑψηλῆς ὁροσειρᾶς

τοῦ ὄρους Βαρνοῦντος. Ἡ χαμηλότερα διάβασις, διὰ τῆς ὁποίας διέρχεται ἡ ὁδὸς Καστορίας—Σόροβιτς εἶναι παρὰ τὸ χωρίον Κλεισοῦρα φθάνουσα εἰς ὕψος 1230 μ. Ἐτι ὑψηλότερα εἶναι ἡ διάβασις τῆς μεταξὺ Καστορίας καὶ Φλωρίνης ὁδοῦ, διὰ τοῦ αὐτοῦ ὄρους, παρὰ τὸ χωρίον Πισοδέριον, εἰς ὕψος 1527 μ.

Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν τὴν συνέχειαν τῶν ἀτελῶν καὶ τῶν σφαλμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ αὐστριακὸς χάρτης κατὰ τὰ ὕψη τοῦ μακροῦ τούτου ὄρους. Πολλὰ κορυφαὶ τῶν ὀρέων καὶ αὐχένες μεταξὺ τῶν μονευθεισῶν διόδων εἶναι ὑψηλότεραι τῶν σημειουμένων ἐν τῷ χάρτῃ, ὡς καὶ θέσεις καὶ ὑψόμετρα χωρίων. Οὐδὲν μέρος τῆς Μακεδονίας καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως πρὸς τοὺς χάρτας τοὺς ὁποίους ἔχομεν, ἔχει τοσαῦτα τοπογραφικὰ σφάλ-



Ἡ Καστορία ἀπὸ τὴν λίμνη.

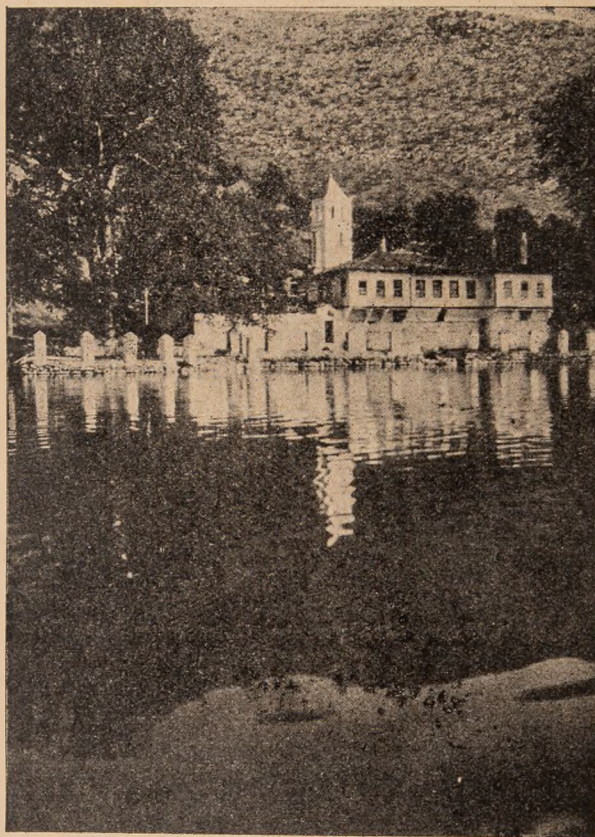
ματτα, ὅσον ἡ περιφέρεια αὐτῆς τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας.

Ἐνεκα τῆς ἀποκέντρου αὐτῆς θέσεως τῆς Καστορίας, ἐλάχιστοι εἶνε οἱ περιηγηταὶ οἱ ὁποῖοι διῆλθον διὰ τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς θέσεως. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἔχομεν καὶ ἀρκετὰς περὶ τῆς πόλεως ἱστορικὰς γνώσεις. Κατὰ τὴν νησιδα τῆς λίμνης ἐκτίσθη κατὰ τὸν Ε΄ π.Χ. αἰῶνα ἡ πόλις Κέλετρον, πρωτεύουσα τῶν Ὀρεστῶν Βασιλέων. Ἡ λέξις αὕτη ἰσχυρὰ μετὰ πρὸς τὸ κήλητρον, δηλαδὴ θέλκτρον, ἐκ τοῦ ρήματος κηλῶ (θέλω). Οὕτως ἡ ὀνομασία αὕτη ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς φυσικὰς αὐτῆς καλλονάς. Τὸ Κέλετρον κατεστράφη μετὰ τὸ 200 π.Χ. (ἀγνωστον πότε ἀκριβῶς) καὶ κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἐπὶ τῆς νησίδος καὶ παρὰ τὴν θέσιν τῆς πρώτης πόλεως ἡ Καστορία. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐλήφθη πάλιν ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, ἐκ τοῦ κάστρου (Καστρορία — Καστορία), διότι αὕτη ὀχυροῦται ὡς κάστρον ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης, τῶν βουνῶν καὶ τῶν οἰκοδομηθέντων ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ πύργων καὶ μεσοπυργίων. Ἄν ἐξαίρεσωμεν τὸν ἱστορικὸν Προκόπιον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀναφέρει τὴν κτίσιν αὐτῆς, οὐδεὶς συγγραφεὺς ἀναφέρει τὴν Καστορίαν μέχρι τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος. Κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα φαίνεται ὅτι ὑπέκυψε μετὰ τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Δυτ. Μακεδονίας εἰς τοὺς Βουλγάρους, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔξωσιν αὐτῶν κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου περιήλθεν εἰς τὸ κράτος τῶν Βυζαντινῶν. Περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος (1350) διὰ συνθήκης περιήλθεν εἰς τὸν Κράλην τῆς Σερβίας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνεκτίθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Ἐκκλησιαστικῶς ἀναφέρονται τρεῖς Μητροπολῖται ἀπὸ τοῦ 10^{ου} αἰῶνος, ὁ Ἰωάσαφ, ὁ Ἱερόθεος καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Μαντούκας Μητροπολίτης, ὅστις ἦτο ἀνὴρ λόγιος σπουδά-

σας ἐν Ἰταλίᾳ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν.

Ἡ γραφικότης τῆς θέσεως αὐτῆς καὶ αἱ καλλοναὶ τῆς πέριξ φύσεως ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν αἶσθημα τῶν κατοίκων καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῶν συναισθήματος. Ἡ Καστορία, καίτοι πόλις 8 χιλ. κατ., εἶναι ἡ πόλις τῶν 70 ἐκκλησιῶν. Ἐξήκοντα ἐξ αὐτῶν διατηροῦνται καλῶς. Εἶναι μὲν αἱ πλεῖσται τούτων



Ἡ Μαυρώτισσα τῆς Καστορίας.

πολὺ μικραὶ, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ μετρίου μεγέθους. Ὁ βυζαντινολόγος G. Miller θεωρεῖ τὰς ἐκκλησίας τῆς Καστορίας γραφικὰς (charmant) καὶ ἀνάγει αὐτὰς εἰς τὸν 11ον αἰῶνα. Παρ' ὅλην τὴν ἀπομεμακρυσμένην θέσιν αὐτῆς ἐξ ἄλλων πόλεων πρωτευουσῶν εἰς τὴν τέχνην καὶ ἐπισήμων μονῶν ἔχει τρεῖς καλλιτεχνικωτάτας βασιλικὰς, τῶν Ἀγ. Ἀναργύρων, τοῦ Ἀγ. Στεφάνου καὶ τῶν Ἀγ. Ταξιάρχων. Τοῦ νουὸ τῶν Ἀγ. Ἀναργύρων αἱ εἰκόνες διατηροῦνται, ὡς μὴ ἐπιχρισθεῖσαι. Θελκτικὴ καὶ χαριτωμένη εἶναι καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Κουβελίτσας.

Κατὰ στατιστικὸν πῖνακα (τοῦ Brancogg) περὶ τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ ἐν ἔτει 1905 ἀναγράφεται ὡς πληθυσμὸς τῆς πόλεως εἰς 4000 Ἕλληνας, 400 βουλγάρους καὶ 72 βλάχους. Ἀκριβεστερά ὅμως φαίνεται ἡ ἐκθεσις περὶ τοῦ πληθυσμοῦ ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Ἀστέρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1885 (ἀριθ. 30 κ. ἐ.). Κατὰ ταύτην ἡ Καστορία ἦτο ἔδρα μητροπολίτου καὶ καϊμακάμη.

Τὸ θέμα αὐτῆς (ἡ ἐπαρχία) ἐλέγετο Ποπόλη, εἶχε δ' ἡ πόλις 9 χιλ. περίπου ψυχῶν, ὧν αἱ ἡμίσεις χριστιανοὶ Ἑλληγες, οἱ δὲ λοιποὶ μωαμεθανοί, Ἰσραηλίται καὶ γύφτοι. Οἱ Ἑλληγες εἶχον Ἑλλήν. σχολεῖον μετὰ γυμνασιακῆς τάξεως περιλαμβάνον 93 μαθητάς, τὰ δ' ἄλλα ἁστικά σχολεῖα εἶχον ὑπὲρ τοὺς 400. Ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα εἶχεν ἰδρύσει σχολεῖον, τὸ ὅποσον κατ' ὄνομα μόνον ὑπῆρχε, ἐλείτο ὅργει δὲ κατὰ περιόδους μὲ 5—6 μαθηταί.

Ἡ τελευταία ἐπίσημος ἀπογραφὴ (τῷ 1920) ἀναγράφει ἐν τῇ Καστορίᾳ 1721 οἰκογενεῖας ἀριθμούσας 7247 κατοίκους. Εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπιδειξιότης τῶν βιομηχάνων κατοίκων, οἵτινες μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτηδειότητος κατασκευάζουν τὰς γούνας τῆς Καστορίας.

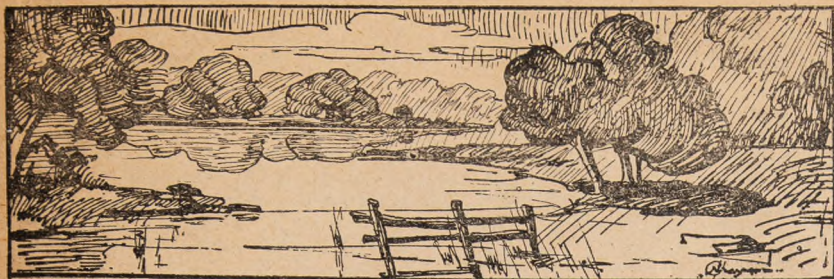
Περὶ τῆς Καστορίας ἐγράφησαν καὶ εἰς τὸ «Μακεδονικὸν ἡμερολόγιον» τοῦ 1908 (σ. 265). καὶ 1909 (σ. 288).

Ἡ καλλιτεχνικὴ αὕτη μὀρφωσις τῶν κατοίκων ἐμφανιζομένη ἐκ τῶν μνημείων καὶ ἐν γένει ἐκ τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτῶν ἐπιδόσεως ἐξαρτᾶται βεβαίως ἐκ τῶν καλλονῶν καὶ τῶν ζωηρῶν ἀντιθέσεων τῆς περιβαλλούσης αὐτοῦς φύσεως.

ΙΩ. ΣΑΡΡΗΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὰ γραφεῖα τῶν «Νέων Χωρῶν» μετεφέρθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θεσέως 12



Η ΛΕΥΚΑ

Τοῦ συνεργάτου μας γεωπόνου κ. ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ

«Ένας περιβολάρης θέλησε νὰ φράξη τὸ περιβόλι του. Πρόχειρους εἶχε καὶ χρησιμοποίησε γιὰ πασσάλους, κλάδους Λεύκας. Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ δῇ μὲ δυσάρεστο ἐκπληξὴ πὺς οἱ πάσσαλοι πέταξαν κλαράκια καὶ φύλλα. Κόβει τὰ κλαράκια, τοὺς ξερρίζωνει καὶ τοὺς μπήζει ἀπ' τὴν ἀνάποδη, οἱ πάσσαλοι καὶ πάλιν πέταξαν κλαριά καὶ φύλλα. Ὁ περιβολάρης εὐκολα δὲν ὑποχωροῦσε: Ξανάκοψε τὰ κλαριά, ξερρίζωσε τοὺς πασσάλους καὶ τοὺς ἔχωσε ἀπ' τὴν ἄλλη ἄκρη. Οἱ πάσσαλοι καὶ πάλιν ριζώσανε καὶ δώσανε κλαριά καὶ φύλλα». Αὕτῃ εἶνε ἡ Λεύκα.

Ἐπειδὴ δὲ ἀναπτύσσεται καὶ σὲ μέρη ὅπου καμμιά ἄλλη ἐπικερδὴς καλλιέργεια ἢ δενδροφυτεία μπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ, συνιστᾶται ὅλως ἰδιαίτερος ἡ φύτευσις Λευκῶν εἰς ἐδάφη ὑγρὰ, τῶν ὁποίων ἔτσι, ἐπὶ πλεόν ἐν μέρει ἐπιτυχάνομεν καὶ τὴν ἐξυγιάνσιν διὰ τῆς ἐξατμίσεως ἐκ τῶν φύλλων τῶν ἀρκετοῦ νεροῦ. Αἱ Λεῦκες φυτεύονται εἴτε διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μεγαλοπρεπῶν δενδροστοιχιῶν, εἴτε κατὰ μῆκος ὁθῶν ποταμῶν εἴτε διὰ τὸ ξύλον τῶν καὶ σπανίως καὶ διὰ τὰ φύλλα τῶν, τὰ ὁποῖα τρώγουν εὐχαρίστως τὰ μυρηκαστικά ἰδιώς.

Τὸ ξύλο τῆς Λεύκας εἶναι ἄσπρο, μαλακόν, ἀρκετὰ ὁμοιόμορφο, ἐνῷ ὅμως σὲ ξηρὸν περιβάλλον διατηρεῖται καλὰ, σὲ ὑγρὸν εὐκολα καταστρέφεται, γι' αὐτὸ συνήθως τὰ ἀπὸ ξύλο Λεύκας ἐπιπλα ἐπενδύονται μὲ πλάκες ἄλλων ξύλων. Ἀπὸ ξύλο Λεύκας γίνονται καὶ σπέρτα, πολὺ δὲ χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς πρώτη ὕλη διὰ τὴν κατασκευὴν χάρτου καὶ μάλιστα ἀρίστης ποιότητος.

Πολλὲς εἶναι αἱ ἐκτάσεις εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην ποὺ ἐνῷ τώρα εἶναι ἄγονοι καὶ μόνον

ἐστὶν ἔλαιοσας, θὰ μπορούσαν διὰ τῆς φυτεύσεως Λευκῶν καὶ προσδοφῶροι νὰ γίνουν καὶ κάπως νὰ ἐξυγιανθοῦν. Ἡ φύτευσις Λευκῶν ἀποτελεῖ ἀσφαλεστάτην κατάθεσιν κεφαλαίου μὲ τοὺς πλεόν ἐπικερδεῖς ὅρους. Εἰς ὠρισμένα μέρη τῆς Β.Δ. Γαλλίας, ἄλλοτε—ἴσως ἀκόμη καὶ τώρα—εἰς ὠρισμένα χωρία τοῦ κάμπου τῶν Σερρῶν, παρὰ τὸν Στρυμῶνα, κάθε πατέρας μόλις ἐγεννᾶτο κορίτσι, ἐφρόντιζε νὰ φυτεύῃ ὠρισμένον ἀριθμὸν στρεμμάτων—ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποῖαν μπορούσε νὰ διαθέσῃ—μὲ Λεῦκες, τὰς ὁποῖες προῦριζε γιὰ προίκα τῆς νεογεννηθείσης κόρης του.

Ἀπ' ὅσα εἶπαμε στὴν ἀρχὴ καταλαβαίνουμε πόσον εὐκολὸς εἶναι ὁ πολλαπλασιασμὸς τῆς Λεύκας. Διὰ νὰ ἔχωμεν ὅμως καλυτέρας ἀποδόσεις καὶ μεγαλύτερο κέρδος καλὰ εἶναι νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὅψιν μας καὶ τὰ ἑξῆς:

Αἱ Λεῦκες εἶναι διαφόρων εἰδῶν. Περισσότερο συναντᾶται στὴν Ἑλλάδα ἡ ἄσπρη Λεύκα (*Populus alba*), κοινῶς Λεύκα καὶ ἡ μαύρη Λεύκα (*Populus nigra*), κοινῶς Καδάκι καὶ αἱ δύο δὲ κυρίως ὑπὸ τὴν πυρραμοειδῇ μορφήν. Εἶναι φυτὰ δίοικα, δηλ. εἰς ἄλλο δένδρον εἶναι τὰ ἀρσενικά καὶ εἰς ἄλλο τὰ θηλυκὰ λουλούδια. Ἐπειδὴ δὲ ἀνθίζουν μετὰ τὸ 15ο ἔτος περίπου καὶ ἐπειδὴ ἡ σπορὰ συνήθως δὲν ἐπιτυχάνει καλὰ, διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῆς Λεύκης χρησιμοποιοῦμεν μοσχεύματα.

Τὰ μοσχεύματα εἶναι κλαριά μονοετῆ—κατὰ προτίμησιν—ἢ διετῆ μήκους 0,30μ.—0,40μ. Ἐπειδὴ δὲ μὲ τὸν διὰ μοσχευμάτων πολλαπλασιασμὸν κληρονομοῦνται εἰς τὸ νέον φυτὸν ὅλαι αἱ ἰδιότητες τοῦ μητρικοῦ φυτοῦ, πρέπει αἱ Λεῦκες ἀπ' τὰς ὁποῖες θὰ τὰ κόψουμε νὰ εἶναι

ὕγιεις, ζωνεῖς, καλοκαμωμένες καὶ ὄχι μεγάλης ἡλικίας, ἐπὶ πλεόν δέ, ἐὰν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον θὰ φυτευθοῦν θὰ πρόκειται, νὰ χρησιμοποιοθῇ καὶ γιὰ βοσκή, νὰ εἶναι ἀρσενικὲς, γιὰ νὰ μὴ βγάζουν καρποὺς—σπόρους—οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ ἔχουν ἐπάνω τοὺς σὰν μπαμπάκι ἐνοχλοῦν τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα τυχόν θὰ τοὺς κατέπιναν μαζί μὲ τὸ χόρτο.

Τὰ μοσχεύματα κόβονται μόλις πέσουν τὰ φύλλα καὶ φυτεύονται, ἐὰν εἶνε **δυνατὸν τὸ φθινόπωρον**, ἄλλως κόβονται καὶ φυτεύονται **ἀρχὰς ἀνοιξέως** μόλις ἐπιτρέψῃ ὁ καιρὸς καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ἐδάφους.

Ἡ φύτευσις γίνεται κατὰ δύο τρόπους: ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν ἢ πρῶτα σὲ φυτώριο καὶ μετὰ 2—3 ἔτη ὅταν καλὰ ριζώσουν καὶ ἀναπτυχθοῦν μεταφυτεύονται εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν. Ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι προτιμώτερος ὅταν πρόκειται κυρίως νὰ φυτευθοῦν πολλὰς Λεῦκες, γιὰτὶ ἔτσι στὰ πρῶτα χρόνια ποὺ θέλουν κάποια περιποίηση, δίδεται αὐτὴ εὐκολώτερα.

Κατὰ τὴν φύτευσιν εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὅψιν μας ὅτι αἱ Λεῦκες ἔχουν ἀνάγκη νὰ βλέπουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸν ἥλιο, ἄλλως θὰ ἔχωμεν δένδρα καχεκτικά καὶ ἀνάπτυξιν εἰς ὕψος, εἰς βάρος τῆς εἰς πᾶχος ἀναπτύξεως, ἐπίσης καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των ἀρκετὴ ἔκτασις ἐδάφους ἥτοι 40—50 τετρ. μέτρα τὸ καθένα, ἐπομένως αἱ ἀποστάσεις φυτεύσεως θὰ εἶναι 6μ.×8μ. ἢ 7μ.×7μ. Ἐτσι θάχουμε 20 δένδρα κατὰ στρέμμα.

Ἐὰν ὅμως προτιμήσουμε νὰ ὀρίσουμε μικρότερες ἀποστάσεις δηλαδὴ 5μ.×5μ., καὶ τότε θάχουμε 40 δένδρα κατὰ στρέμμα, πρέπει τὸ 20ον ἔτος νὰ τὰ ἀραιώσουμε κόβοντας τὰ μισὰ δένδρα, τὸ 30ον ἔτος νὰ κάμουμε δεύτερον ἀραίωμα κόβοντας τὰ μισὰ ἀπ' ὅσα ἔμειναν καὶ τὸ 40ον ἔτος θὰ κόψουμε τὰ τελευταῖα δένδρα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θάχουμε:

Τὸ 20ον ἔτος ἀπὸ 20 δένδρα περὶ τὰ 20 κ. μέτρα ξύλο πρὸς 150 δρχ. κατ' ἐλάχιστον δρχ. 3.000
Τὸ 30ον ἔτος ἀπὸ 10 δένδρα περὶ τὰ 22 κ. μέτρα ξύλο πρὸς 240 δρχ. κατ' ἐλάχιστον δρχ. 5.280
Τὸ 40ον ἔτος ἀπὸ 10

(Συνέχεια εἰς σελ. 176)



Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΣΤ'

Ούτω έτετραμάθη ή ύποθεσις αὐτή καί έπετράπη ή ύλοτομία ώς έπ' δάσους ιδιωτικού, καίτοι οί τίτλοι άνέγραφον άγρούς, όχι λόγω της ισχύος τυχόν τών βέηδων ιδιοκτητών, ούτε λόγω δωροδοκίας, ούτε έξ αίτίας της χαλαράς διοικήσεως της Τουρκίας, αλλά νομίμως, βάσει τών ισχυουσών διατάξεων καί μετά έπιμελημένην καί έπίμονον έπ' ολόκληρον σχεδόν διετίαν βάσανον ύφ' ολοκληρίου της ιεραρχίας τών άρμοδίων Τουρκικών Άρχών προς έφαρμογήν του ήθηέντος Βεζυρικού Διατάγματος καί διενέργειαν τών άπαιτουμένων διατυπώσεων, όπως εξακριβωθή, άν τ' ό δάσος, του όποιου έζητείτο ή ύλοτομία ώς έπ' ιδιωτικού, περιλαμβάνετο πράγματι εντός τών ορίων τών προσαγομένων τίτλων άγρών.

Έκ της μνημονευθείσης άλληλογραφίας έλλείπει ή διαδικασία του καθορισμού του πληρωτέου τέλους, ως άπ' ήτη τό Διατάγμα καί τουτό διότι, ως προείπον, από του 1908 έφηρμόσθη καί έν Τουρκία ή φορολογία τών εξαγομένων προϊόντων ως καί παρ' ήμιν, καί έπομένως έπερίτετε πάσα πραγματογνωμοσύνη προς έξέυρεσιν καί καθορισμόν τούτους τέλους.

Έκ τών άνωτέρω συμπεραίνομεν άδιστακτως, ότι αί προβαλλόμεναι αξιώσεις προς έξουσίαισιν δασών, βάσει τίτλων του Κτηματολογίου άναγραφόντων βοσκήν ή άγρόν ως είδος ιδιοκτησίας, ήσαν ισχυραί καί έγκυραι έπ' Τουρκοκρατίας καί έθεωρούντο ως τοιαύται υπό της Τουρκικής Διοικήσεως, ήρκει μόνον νά περιλαμβάνεται ή αξιουμένη δασική έκτασις εντός τών ορίων τών τοιούτων τίτλων.

Τούτο έξηκριβώτο προηγουμένως δι' ειδικών έπιτροπών, μεθ' ό καί, άναγνωρίζόμενης της ιδιοκτησίας, έπετέπετο ή έν αὐτή ύλοτομία ως έπ' δάσους ιδιωτικού. Δηλαδή έγίνετο, ότι καί διά τά δάση, τά έξουσιαζόμενα διά τίτλων, άναγραφόντων δάσος ως είδος ιδιοκτησίας, διότι καί διά τās τοιαύτας έκτάσεις, όταν διά πρώτην φοράν έζητείτο άδεια ύλοτομίας, έγίνετο προηγουμένως, ως καί παρ' ήμιν, έφαρμογή τών τίτλων καί έπετέπετο φυσικά ύλοτομία ως έπ'

Του κ. Ι. ΚΟΚΚΙΝΗ, τ. Γεν. Διευθυντού τών Δασών παρά τῷ Έπουργ. Γεωργίας

δάσους ιδιωτικού μόνον έπ' τών δασικών έκτάσεων, τών περιλαμβανομένων εντός τών ορίων τών τίτλων.

Γενικώς έπομένως άπαντες οί τίτλοι, είτε δάσος, είτε βοσκήν, είτε άγρόν άναγράφουσιν, ως είδος ιδιοκτησίας, έφόσον είναι γνήσιοι, είναι καί έγκυροι καί ισχυροί προς έξουσίαισιν δάσους, άρκεί νά έφαρμόζονται έπ' τών αξιουμένων δασικών έκτάσεων.

Κατά ταύτα ή Έπηρεσία τών Δασών καί τό Διοικητικόν Δικαστήριον του Έ. Υπουργείου της Γεωργίας τά διαφιλονικούμενα δάση τών Νέων Χωρών, τών όποιων οί ιδιοκτηταί τά δικαιώματά των στηρίζουσιν έπ' τίτλων βοσκών ή άγρών, έφόσον άποδεικνύεται δι' έγγράφων, ότι έπ' Τουρκοκρατίας ένηργήθησαν αί διατυπώσεις του Βεζυρικού Διατάγματος της 23 Μουχαρέμ του 1293 καί, έφαρμοζόμενων τών τίτλων, άνεγνωρίσθη ή ιδιοκτησία, έπιτραπέισης της ύλοτομίας ως έπ' δάσους ιδιωτικού, ή έφ' όσον τεμαίρεται, είτε έξ έγγράφων, άδειών π.χ. ύλοτομίας ή έγγράφων τών Τουρκικών Άρχών, είτε έξ έγγράφων, άδειών π.χ. ύλοτομίας ή έγγράφων τών Τουρκικών Άρχών, είτε έκ πληθούς μαρτυρικών καταθέσεων, ότι έφηρμόσθη τό Βεζυρικόν Διατάγμα έπ' Τουρκοκρατίας, ή Έλληνική Διοίκις, λέγω, τά υπό τοιαύτας περιστάσεις τελούντα διαφιλονικούμενα δάση τών Νέων Χωρών όφείλει ν' άναγνωρίξη ιδιωτικά άσχετως προς τό είδος ιδιοκτησίας τών τίτλων.

Εγώ μάλιστα προβαίνω έτι περαιτέρω καί δέχομαι, ότι ή Έλληνική Διοίκις όφείλει ν' άναγνωρίξη ιδιωτικά καί έξείνα τά δάση, διά τά όποια νά μόν οδέν άποδεικτικόν στοιχείον προσάγεται περι τής έφαρμογής έπ' Τουρκοκρατίας του Βεζυρικού Διατάγματος, αλλά βεβαιούται υπό τών άρμοδίων δασικών όργάνων, ότι οί προσαγομένοι τίτλοι βοσκών ή άγρών έφαρμόζουσιν έπ' της αξιουμένης δασικής έκτάσεως. Καί τουτό, διότι ύπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ός διά τόν ένα ή τόν άλλον λόγον δέν έζητήθη καί δέν ένηργήθησαν αί διατυπώσεις του Διατάγματος έπ' Τουρκοκρατίας.

Ύπάρχουσι δάση όρεινά καί λίαν άπομακρυσμένα από τών κέντρων καταναλώσεως ή τών διαμέσων τόπων συγκεντρώσεως προς περαιτέρω μεταφοράν (σιδηροδρομικών γραμμών ή παραλίας), ως π.χ. δάση τινά της Καρατζόβης ή της Φλωρίνης, τών όποιων ή έκμετάλλευσις άπέβαινε διά τουτό άσύμφορος προπολεμικώς καί διά τουτό δέν είχε ζητηθή ή έφαρμογή του Βεζυρικού Διατάγματος. Καί πράγματι πρό του Ευρωπαϊκού πολέμου ή άνθρακοποιία δέν άπέβαινε επικερδής καί δέν ένηργετο έπ' δασών, ευρισκομένων εις απόστασιν άνωτέραν τών 3 ή 4 τό πολύ ώρών από τών κέντρων καταναλώσεως ή τών διαμέσων τόπων συγκεντρώσεως, ένφ μεταπολεμικώς είτε λόγω υπερτιμήςσεως είτε λόγω νέων οδών συγκοινωνίας ή έκμετάλλευσις καθίσταται δυνατή καί συμφέρουσα καί τών δασών τών ευρισκομένων εις απόστασιν διπλάσιαν, άν μή καί πλέον.

Δέν έπεται συνεπώς, ότι αί έπ' τίτλων βοσκών ή άγρών στηριζόμεναι αξιώσεις τών ιδιοκτητών δασών, διά τά όποια δέν άποδεικνύεται ή τεμαίρεται, ότι έφηρμόσθη τό Διατάγμα έπ' Τουρκοκρατίας, πρέπει ν' άπορρίπτονται άσυζητητέι, αλλά διά τās τοιαύτας περιπτώσεις ή Έπηρεσία τών δασών όφείλει νά διατάσση έφαρμογήν τών τίτλων καί νά έπιτρέπη την ύλοτομίαν ως έπ' δάσους ιδιωτικού έπ' τών δασικών έκτάσεων εκείνων, διά τās όποιās άποδεικνύεται ότι περιλαμβάνονται εντός τών ορίων τών τίτλων. Τούτο άπαιτεί τό άπόλυτον δικαίον.

Έννοείται, ότι τά δασικά όργανα, τά όποια θά έπιφορτισθώσι με την τοιαύτην έφαρμογήν, όφείλουν νά προβαίνοσιν όχι έπιπολαιώς, αλλά μετά περισκέψεως καί έπιμονής προς εξακριβώσιν της άληθείας, καθόσον τό τοιοϋτον δέν είναι έργον εύχερές. Λόγω του διαφρεύσαντος μακρού χρόνου πολλά όνόματα θέσεων καί ορίων ή δέν άνευρίσκονται παντελώς, ή άναφέρονται σημερον ήλολωμένα, ένφ άφ' έτέρου οί Τουρκικοί τίτλοι είναι, ως γνωστόν, κατά τό πλείστον ή άτελείς καί άσφαφείς ή έσφαλμένως προσανατολισμένοι. Πολύ συχνά τά βόρρεια όρια τών τίτλων ευρίσκονται έν τη πραγματικότητι εις τό αντίθετον σημείον του ορίζοντος καί αντίθέτως, ένφ άλλοι τίτλοι άναγράφουσιν ως όρια όχι ώρισμένας φυσικάς ή τεχνητάς γραμμάς ή γνωστά σημεία, αλλά πλειστάκις «γαίας του ίδιου», δι' ό καί καθίσταται τελείως άδύνατος ή έπ' του έδάφους άνεύρεσις της αντίστοιχου έκτάσεως του τίτλου. Διά τουτό είπον, ότι άπαιτείται έπιμελημένη έρευνα, ήτις δέον ν' ένισχυθή καί δι' άλλων στοιχείων, σχεδίων, μαρτυρικών καταθέσεων, κ. λ. προς άνεύρεσιν της άληθείας καί άπανομήν του δικαίου.

Τέλος όσον άφορ ά τό άρθρον 68 του Νόμου περι γαιών, τουτό δέον νά έφαρμόζεται μόνον έπ' τών έκτάσεων εκείνων, διά τās όποιās άποδεικνύεται άναμφισβήτως, ότι αὐταί όχι διότι τό λεγουσιν οί τίτλοι, αλλά διότι έπ' έπιπέδων ή ήπίως κεκλειμένων καί καταλλήλων προς γεωργικην καλλιέργειαν έδαφών ευρισκόμεναι, πράγματι ύπάρχον άγροί καί, έγκαταλειφθείσαι άδικαιολογητως καί άνευ νομίμων λόγων, οϋς ά-

παριθμεί ὁ Νόμος περὶ γαιῶν, ἀκαλλιέργητοι, ἐδασώθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα πρὸ τοῦ 1912 ἔτη. Καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῶν δασικῶν ὁργάνων ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχὴ κατὰ τὴν ἐρευναν τοῦ ζητήματος, καθόσον ὁ διαορευσας χρόνος πολλὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἐξηφάνισε καὶ ἐπομένως δὲν δύναται τις εὐχερῶς ν' ἀποφανθῇ μετὰ πεποιθήσεως διὰ τὰς ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐγκαταλειφθείσας γεωργικὰς ἐκτάσεις.

Οὕτω οἱ μὲν τίτλοι βοσκῶν εἶναι ἔγκυροι καὶ ἰσχυροὶ πρὸς ἐξουσίαν δασῶν, εὐρισκομένων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν τίτλων, οἱ δὲ ἀγρῶν καὶ ἐφόσον αἱ ἀντίστοιχοι ἐκτάσεις δὲν ὑπῆρξαν ἢ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπῆρξαν ἀγροὶ καλλιεργούμενοι.

ΙΩΑΝ. ΚΟΚΚΙΝΗΣ

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ

ΣΠ. ΣΚΑΠΕΡΔΑ

ΚΑΙ

Π. ΜΠΑΚΑΛΗ

ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 8

ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΑ

ΕΠΑΝΩΦΟΡΙΑ

Ἡ ἀποστολὴ τῶν φύλλων τῶν

“ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ,,

γίνεται τακτικὰ καὶ

μὲ ἰδιαιτέραν προσοχήν.

Ὅσοι ἐκ τῶν κ.κ. Συνδρομητῶν μας

δὲν τὰς λαμβάνουν νὰ μᾶς γράφουν ἀ-

μέσως διὰ νὰ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχήν

τῶν ἀρμοδίων.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ RITZ

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πλατεῖα Ἐλευθερίας — Παρὰ τὴν Προκυμαίαν

Διευθυνταί. ΑΔΕΛΦΟΙ Δ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τελεφ. 13.05



Καινούργης πολυτελὲς ἐπίπλωσις
Δωμάτια εὐάερα, εὐήλια, μετὰ λουτροῦ
Θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς κάθε δωμάτιον
Κεντρικὴ θέρμανσις
Ἀσανσὲρ
Θέσις κεντρικὴ
Ὑπηρεσία πρόθυμος

Λυτὰ εἶναι τὰ προσόντα τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ξενοδοχείου
τῆς Θεσσαλονίκης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκδόσεως τῆς Θεσσαλονίκης

Μὲ ἀνέκφραστον χαρὰν χαιρετίζομεν τὴν 5ην διεθνή ἐκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης συγχαίρομεν δὲ ἰδιαιτέρως ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐμὸχθησαν διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνθουσιάζει ἰδιαιτέρως εἶνε ἡ ὁμόφωνος γνώμη τοῦ Ἀθηναίου τύπου, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἐξαίρει τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν ἐν γένει σημασίαν τῆς ἐκδόσεως τῆς ὀργανουμένης κατ' ἔτος εἰς τὴν Μακεδονικὴν Μητρόπολιν ἀλλὰ καὶ συνιστᾷ νὰ ὑποστηριχθῇ αὐτὴ μὲ στοργὴν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κοινόν.

Ἡ ἀναγνώρισις τῆς οικονομικῆς ἀξίας τῆς Θεσσαλονίκης ἐδραϊώνει περισσότερο τὴν πεποιθήσιν μας ὅτι ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἡ μᾶλλον ἐνδεδειγμένη διὰ τὴν ἐπίδειξιν τῆς θετικῆς Ἑλληνικῆς δραστηριότητος καὶ τονώνει τὴν ὀργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν προσπάθειάν της διὰ τὴν καλύτεραν ὀργάνωσιν τῶν μελλοντικῶν ἐκθέσεων.

Ἡ Βαλκανικὴ Διάσκεψις

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀρχίζει τὰς ἐργασίας του μὲ τὰς εὐχὰς ὅλων τῶν φίλων τῆς εἰρήνης τὸ πρῶτον συνέδριον τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Εὐτυχῶς κατενοήθη ἡ σημασία τῆς διασκέψεως αὐτῆς καὶ ἔσπευσαν ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη νὰ καταρτίσουν ἐπιτροπὰς, αἱ ὁποῖαι μετ' ὀλίγας ἡμέρας θ' ἀρχίσουν νὰ καταφθάνουν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Καίτοι πολλὰ ἀκανθώδη ζητήματα θὰ θιγοῦν κατὰ τὴν διάσκεψιν αὐτήν, ἐν τούτοις μὲ αἰσιοδοξίαν προσβλέπομεν εἰς τὴν πρῶτην ἐπαφὴν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ συζητήσουν ζητήματα οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ἀναφερόμενα πρὸ παντὸς εἰς τὴν Χερσόνησόν των.

Εὐχόμεθα ἡ σύνασις καὶ ἡ μετριοπάθεια νὰ πρυτανέυσουν κατὰ τὰς συζητήσεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι νὰ καταλήξουν ἐπ' ἀγαθῇ τῶν ἀπὸ ἐτῶν ἀνησυχῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

Ἡ Νάουσσα καὶ Ἐκατονταετηρίς μας

Κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα, ποῦ καθήρτισεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ὀκτωβρίου πρόκειται νὰ λάβουν χώραν καὶ εἰς τὴν Νάουσσαν, τὸ Μεσολόγγι τῆς βορείου Ἑλλάδος, ἐορταὶ πανηγυρικαί.

Καὶ αἱ μὲν λεπτομέρειαι τῶν ἐορτῶν εἶνε ἔργον τῆς ἐκεί τοπικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία πιστεύομεν, ὅτι θὰ φανῇ ἀνταξία τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως, τῆς περιστάσεως καὶ τῶν προσδοκίων τῶν κατοίκων τῆς Ναούσης.

Ἡμεῖς ὅμως ἀπὸ τῶν γραμμῶν αὐτῶν θὰ ἠθέλαμεν νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν τοπικὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐνεργήσῃ καταλλήλως ὥστε εἰς τὴν ἐορτὴν νὰ παραστῶσι ἐκτὸς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Ἐπίσης σκόπιμον θεωροῦμεν νὰ προβῇ ὁ δῆμος ἢ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν κοπὴν ἐιδικῶν ἀναμνηστικῶν μεταλλίων μὲ παραστάσεις ἱστορικὰς τοπικάς.

Εἶνε πράγματα ποῦ γίνονται. Χρειάζεται μόνον ὀλίγη καλὴ διάθεσις, τὴν ὁποίαν δὲν ἀρνούμεθα εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ καλοὺς Ναουσαίους.

Τὸ ἱστορικὸν ἔμμηδον

Συμφωνοῦμεν πληρέστατα μὲ τὴν πρότασιν τοῦ συνεργάτου μας κ. Ἀντ. Κεραμοπούλου, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν ὁποίαν διατυπώνει εἰς τὸ β'. μέρος τοῦ ἄρθρου του, ποῦ δημοσιεύομεν σήμερον. Πρέπει νὰ ἐνδιαφερόμεν ὅλοι διὰ τὴν περισυλλογὴν κάθε ἱστορικοῦ στοιχείου, τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας.

Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἴμεθα πάρα πολὺ καθυστερημένοι, κινδυνεύομεν δὲ νὰ ἀπωλέσωμεν λόγῳ τῆς ἀδιαφορίας μας κάθε τι ποῦ θὰ ἡμπορούσε νὰ διαφωτίσῃ τὸν μελλοντικὸν ἐρευνητὴν τῆς ἱστορίας μας εἰς πολλὰ σημεῖα.

Γραπτὰ μνημεῖα ἐλάχιστα σώζονται. Δὲν μᾶς μένει παρὰ ἡ συγκέντρωσις τῶν παραδόσεων καὶ τῶν προσωπικῶν ἀναμνήσεων καὶ αὐτὰ πρέπει νὰ περισυλλεγοῦν μὲ κάθε θυσίαν.

Οἱ Ἀλβανοὶ καὶ ἡμεῖς

Μόνον ὡς παραληρηρήματα ἡμπορεῖ νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ νεῖς ὅσα τελευταίως γράφονται εἰς τὰς Ἀλβανικὰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐλάχιστο ἐξυπηρετοῦν τὴν προσπάθειαν ἐκείνων, ὅποιοι ἐργάζονται μὲ τὸσον ἐνθουσιασμόν διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

Βέβαια δικαίωμά των εἶνε νὰ ὄνειρεύονται καὶ νὰ γράφουν ὅσα γράφουν, ἀλλὰ τοῦτο ἀσφαλῶς εἰς βάρος των εἶνε. Ἡ ὑπαρξίς ἐν Ἑλλάδι συλλόγων ἢ ὀργανώσεων ἀτόμων καταγομένων ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἠπειρον δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀπαγορευθῇ, ἡ δὲ διαμαρτυρία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ὅταν καταδικάζονται ἀδίκως καὶ ρίπτονται ἀδικαιολογίτως εἰς τὰς φυλακὰς συμπατριωτῶν των εἶνε δικαιοτάτη.

Ἐκεῖνο ποῦ ἡμεῖς τονίζομεν καὶ εὐχόμεθα εἶνε τοῦτο. Ἔστω καὶ ἀργὰ νὰ κατονηθῇ ἀπὸ τοὺς γείτονάς μας τὸ συμφέρον των τῆς φιλικῆς συμβιώσεως καὶ τῆς στενωτέρας οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς μας συνεργασίας.

Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης

Αἱ «Νεαὶ Χῶραι» εἶνε εὐτυχεῖς διότι συνέβαλαν καὶ αὐταὶ διὰ τῆς ἀρθρογραφίας τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν των εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς νομικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὕτῃ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἰδιαιτέρως καὶ ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις περὶ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν τῆς ἱατρικῆς, φαρμακευτικῆς καὶ ἄλλων τινων σχολῶν. ἀναλόγως τῶν τεχνικῶν μέσων καὶ τῆς δυναμικότητος, τὰ ὁποῖα διαθέτουν τὰ Πανεπιστήμιά μας. Ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἡ ὁποία ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνελευθέρᾳ διότι περιορίζει τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων ποῦ θέλουν νὰ μορφωθῶν εἶνε ἐν τούτοις λογικὴ καὶ ἀπαραίτητος διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν ἐπὶ τέλους ἐπιστήμονας.

Κᾶτι τὸ ἀσυνήθιστον ἀπὸ τὴν Θράκην.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπιστολῶν, ποῦ μᾶς ἔφερε τὸ ταχυδρομεῖον πρὸ ἡμερῶν ἦτο καὶ μία τοῦ ταχυδρομείου Διδυμοτείχου. Ἀπευθύνεται πρὸς τὴν διευθύνσιν τῶν «Νέων Χωρῶν», εἰς τὴν ὁποίαν παρέχει πληροφορίας χρησίμους διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ φύλλου, διὰ τὴν καλύτεραν καὶ ταχύτεραν ἀποστολὴν τῆς ἐπιθεωρήσεώς μας εἰς πολλοὺς συνδρομητὰς χωριῶν τῆς περιφερείας αὐτῆς, ποῦ ὑτάγονται ὅμως εἰς ἄλλα γειτονικά ταχυδρομεῖα.

Τὸ πρᾶγμα μᾶς ἐξέπληξεν — δὲν διστάζομεν νὰ τὸ διακηρύξωμεν — καὶ μᾶς ἐφάνηκε σὰν παραφρονία εἰς τὴν μεγάλην σύγχρονον ἀκαταστασίαν καὶ τὸν ὠχαδερφισμόν ποῦ μᾶς παραδέρνει.

Τὸν διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταχυδρομείου Διδυμοτείχου τῶν ὁποίων τὰ δνόματα ἀνοοῦμεν, τοὺς συγχαίρομεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ δεικνύουν διὰ τὴν καλὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, τὸν δὲ Ὑπουργὸν κ. Κακούλιδην, γεν. διοικητὴν Θράκης καὶ τὸν κ. Πενθερουδάκη, γεν. διευθυντὴν τῶν ΤΤ.Τ., τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας παρακαλοῦμεν νὰ ἔχουν ὑπ' ἄμιν τοὺς καλοὺς καὶ εὐσυνειδήτους αὐτοὺς ὑπαλλήλους.

Ο ΝΟΤΙΟΣΛΑΒΙΚΟΣ ΟΡΙΖΩΝ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪ'ΑΝ

Τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ συνεργάτου μας κ. Κ. ΚΡΟΤΣΗ

«Ἡ Ἐνωσις τῶν Νοτιοσλαβικῶν Διδασκάλων» ἐώρτασε κατ' αὐτὰς μὲ πανηγυρικοὺς λόγους καὶ γεύματα τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς ἐθνικῆς καὶ μορφωτικῆς δράσεως τῆς καὶ γενικώτερον, τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς γιουγκοσλαβικῆς ἐκπαιδεύσεως. Μίαν δεκαετίαν μεταρρυθμιστικῆς ἐργασίας συστηματικῆς κατὰ τὸ διάστημα, τῆς ὁποίας ἐγεννήθη, ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸν χάος καὶ τὴν σύγχυσιν, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησεν ἡ χώρα ἀπὸ τὸν Μεγάλον Πόλεμον, ἡ νέα γιουγκοσλαβικὴ ἐκπαιδευτικὴ ὀργάνωσις, συγχρονισμένη, προοδευτικὴ. Τὸ ζήτημα τῆς κατωτέρας καὶ μέσης κυρίως ἐκπαιδεύσεως ἦτο ἀσφαλῶς τὸ ἀκνηθωδέστερον ἐξ ὧν ἐκλήθη νὰ λύσῃ τὸ νεοσύστατον γειτονικὸν βασίλειον. Αἱ γνωσταὶ πολιτικαὶ περιπέτειαί του ἐπεδράδυναν καὶ ἐν πολλοῖς ἀνεχαίτησαν κάθε σοβαρὰν νομοθετικὴν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Μόλις τὸν Δεκέμβριον 1929 ἐθεσπίσθη διὰ βασιλικοῦ οὐκαζίου ὁ νέος νόμος περὶ κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἐνιαίας δι' ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Νοτιοσλαβίας. Μετὰ τὰς καταπληκτικὰς προόδους εἰς τὸ πεδίου τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς ἐσημείωσεν ἡ γείτων καὶ φίλη χώρα τὰς μεγαλυτέρας ἀσφαλῶς ἐπιτυχίας εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν.

Τὴν ἐπομένην τῆς συστάσεως τῆς Νοτιοσλαβίας ἴσχυον καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ παραμένουν ἐν ἰσχύϊ μέχρις ἐσχάτως, πέντε διάφοροι ἐκπαιδευτικαὶ νομοθεσίαι καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα ὑπαγορευθέντα ὑπὸ τῶν διαφόρων πολιτικῶν ροπῶν τῆς παλαιᾶς Δυναδικῆς Μοναρχίας. Χάριν περιεργείας ἀναφέρομεν ὅτι ἐν Σλοβενίᾳ εὕρισκοντο ἐν χρήσει τελευταίως ἀκόμη ἀλφαθητάρια μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτος Φραγκίσκου Ἰωσήφ καὶ ἐδίδετο εἰς τοὺς μαθητὰς ὡς θέμα: πῶς ν' ἀγωνίζομαι δημοσίως ἐναντίον τῶν Βλάχων!

Ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1924-1925 εἰσῆχθη δοκιμαστικῶς ἐνιαῖον πρόγραμμα διδασκαλίας δι' ἅπαντα τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τοῦ κράτους. Ἡ πρώτη αὕτη προσπάθεια πρὸς ἐνοποίησην τῆς ἐκπαιδεύσεως προσέκρουσεν εἰς σοβαρὰς δυσχερείας προερχομένας τὴν ἀπὸ τὸ ὅτι

στάμενον μωσαϊκὸν τῶν σχολικῶν ὀργανισμῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰς διαφόρους τοπικὰς συνθήκας. Ἀλλὰ μόλις ἀπὸ τὸ ἀρχόμενον σχολικὸν ἔτος 1930-31, κατόπιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου τούτου μὲ περισσοτέρας πιθανότηας ἐπιτυχίας.

Ἐν ἀπὸ τὰ πρώτα καὶ κυριώτερα μέτρα τῆς Νοτιοσλαβίας πρὸς ἐξάλειψιν τῶν συνεπειῶν τῆς ξενικῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐθνικοποίησις τῆς κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως. Τὸ ἕλκον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἐτέθη ἐπὶ ἐθνικῶν γιουγκοσλαβικῶν βάσεων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰσῆχθη εἰς τὰς νεοκτηθείσας ἐπαρχίας ἡ διδασκαλία τῆς ἐθνικῆς τῶν Σλαβῶν ἱστορίας καὶ λαογραφίας, τῆς γιουγκοσλαβικῆς γραμματολογίας καὶ τῶν ἐθνικῶν λαϊκῶν ἀσμάτων. Διὰ τὴν Σλοβενίαν ἐθεσπίσθη ἀντὶ τῆς μέχρι τοῦδε γερμανικῆς, ἡ σερβοκροατικὴ ὡς ὑποχρεωτικὴ.

Πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐξάλειψιν τῆς μακροχρονίου ξενικῆς πνευματικῆς ἐπιδράσεως καὶ πρὸς διάδοσιν ἐνιαῖου γιουγκοσλαβικοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος ἐλήφθησαν καὶ πολὺ γενικώτερα μέτρα. Τὸ ὑπουργεῖον Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐγκαινίασε μέχρι σήμερον 3.723 σειρὰς παραδόσεων δι' ἀγγραμμάτων, δηλ. ἀγνωσούντας τὴν κρατικὴν γλῶσσαν, τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν ἐν ἔλῳ 116 χιλ. ἄτομα. Ἐπίσης ἰδρύθησαν περίπου 2000 λαϊκαὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἀναγνωστήρια, κυρίως εἰς ἀγροτικὰς περιφερείας, καλῶς ὁργανωμένα καὶ ἐφοδιασμένα μὲ ὅλα τ' ἀπαραίτητα βιβλία, περιοδικὰ κλπ. Τὰ ληστρικά ἀναγνώσματα καὶ παρόμοια ἀπηγορεύθησαν καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐκδίδει τὸ κράτος σειρὰν λαϊκῶν ἀναγνω-

σμάτων, φυσικὰ μὲ ἰσχυράν ἐθνικὴν χροιάν. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κρατικῆς ταύτης προοπαθείας τελοῦν τέλος καὶ 2020 ἐθνικοεκπαιδευτικαὶ ἐταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι διεξάγουν καθ' ὅλην τὴν χώραν ἐντονον ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀγγραμματοσύνης καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀγνοίας. Εἰς ὅλα τὰ συντάγματα φοιτοῦν οἱ ἀγγραμματοκλήρωτοι ἐπὶ τρίμηνον εἰς ἰδιαιτέρας τάξεις. Κατ' αὐτὰς ἐγένοντο εἰς τὰ συντάγματα τῆς φρουρᾶς Βελιγραδίου ἐξετάσεις μὲ λαμπρὰ ἀποτελέ-



Ἐνα πρότυπον γεωργικὸν σχολεῖον εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Εἰς τὸ βάθος φαίνονται αἱ γεωργικαὶ ἐγκαταστάσεις του.

σματα. Μέχρι τούδε 60 χιλ. στρατιῶται ἔμαθον γραφήν καὶ ἀνάγνωσιν.

Αἰμεγάλοι ὅμως ἐλπίδες τοῦ κράτους στηρίζονται ἐπὶ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, πρὸς τὸ ἑποῖον τοῦτο τρέφει ἀπεριόριστον στοργήν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1918 ἀνοικοδομήθησαν ὑπὸ τοῦ κράτους 1644 δημοτικά σχολεῖα, πληροῦντα ὅλας τὰς νεωτέρας ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ὑγιεινῆς. Πρὸς ἀνέγερσιν καὶ συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων ἔδαπανήθη κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀπὸ μὲν τοὺς δήμους καὶ αὐτονομίους ὀργανισμοὺς περίπου 1 δισεκατομμύριον δηναρίων, ἀπὸ δὲ τὸ δημόσιον 2.749 δισεκατομμύρια δηναρίων καὶ 436,3 ἑκατ. κορωνῶν. Μ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἐλύθη ἀκόμη τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Παρατηρεῖται ἀκόμη εἰς μερικὰς ἐπαρχίας μία αἰσθητὴ δυσαναλογία μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων. Εἰς μίαν μάλιστα ἐπαρχίαν ἀναλογεῖται πέρυσι 1 δημοτικὸν σχολεῖον ἀνὰ 3.678 κατοίκους. Γενικῶς ὅμως ἀναλογεῖ σήμερον ἐν δημοτικῶν σχολείων ἀνὰ 34 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Ἡ ἀναλογία τέλος τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ ἐβελτιώθη σημαντικῶς. Ἐνῶ τὸ 1918-19 ἀναλογεῖται εἰς δημοδιδάσκαλος ἀνὰ 59 μαθητὰς, κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος ἡ ἀναλογία αὐτὴ ἦτο 1 δημοδιδάσκαλος πρὸς 37 μαθητὰς.

Καὶ αὐτὰ ὥς πρὸς τὸ ὕλικόν μέρος. Πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου λαμβάνονται διὰ τῆς νέας ἐκπαιδευτικῆς νομοθεσίας σειρά μέτρων. Ἰδιαιτέρα φροντίς λαμβάνεται διὰ τὴν τελειωτέραν κατάρτησιν τῶν δημοδιδασκάλων, σύμφωνα μὲ τὰ νεώτερα πορίσματα τῆς παιδαγωγικῆς. Ἡ βαθμολόγησις καὶ αἱ ἐξετάσεις γίνονται αὐστηρότεραι. Τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας διέπεται ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδῶν, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου πρακτικῆς ζωῆς. Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι γενικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ. Εἰδικῶς διὰ ἐλαττωματικὰ παιδιὰ λειτουργοῦν τελεειότατα ἰδικὰ ἱδρύματα.

Κατὰ τὸν νέον ἐκπαιδευτικὸν νόμον τὸ δημοτικὸν σχολεῖον εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν εἶναι ὀκτατάξιον καὶ διαιρεῖται εἰς τετρατάξιον κατώτερον καὶ ἀνώτερον δημοτικόν. Τὰ δημοτικά σχολεῖα εἶναι μικτά, δι' ἄρρενας καὶ θήλειους. Κατ' ἐπίσημον στατιστικὴν, ἣν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ἀνέρχονται τὰ σχολεῖα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλην τὴν Νοτιοσλαβίαν εἰς 10.417. (Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον περιλαμβάνονται καὶ τὰ νηπιαγωγεῖα καὶ λοιπὰ ἰσάξια σχολεῖα). Ἐκ τούτων 11% εἶναι ἀστικά, ἐνῶ τὰ 89% ἀνήκουν εἰς ἀγροτικὰς περιφερείας.

Κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Τσεχοσλοβακίας, πρὸς παροχὴν εἰς τὴν σπουδάζουσιν νεολαίαν περισσοτέρας πρακτικῆς μορφώσεως εἰσῆχθη τὸ σύστημα τῶν εἰδικῶν ἀνωτέρων δημοτικῶν σχολῶν, αἱ ὁποῖαι καταρτίζουν τοὺς μαθητὰς τοῦ δημοτικοῦ διὰ τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον καὶ τὸ ἀγροτικὸν στάδιον. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ἐμφανίζουν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν Σλοβενίαν καὶ Δαλματίαν. Ἐνῶ εἰς τὴν παλαιὰν Σερβίαν κυριαρχεῖ ἡ τάσις πρὸς τὴν θεωρητικωτέραν μέσθην ἐκπαίδευσιν. Τὰ εἰδικὰ ταῦτα σχολεῖα ἀνέρχονται εἰς 204 μὲ 25.140 μαθητὰς καὶ 1.800 διδασκάλους.

Εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως τῆς Νοτιοσλαβίας ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ διακρεῦ-

σαν σχολικὸν ἔτος ἐν ὧν 1.013.569 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά. Τὸ δὲ διδάσκον προσωπικὸν ἀπετελέσθη ἀπὸ 21.308 δημοδιδασκάλους,

Ἡ μέση ἐκπαίδευσις τῆς Νοτιοσλαβίας πάσχει, ὅπως εἰς πλείστας ἄλλας χώρας ἀπὸ θεωρητικὴν ὑπερτροφίαν, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε παντοῦ μίαν ἐκπαιδευτικὴν κρίσιν. Πρὸς τούτοις συνεπεῖα τῶν πολέμων ἐρημώθησαν ὅλα σχεδὸν τὰ κτίρια τῶν γυμνασίων καὶ λυκείων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μέση ἐκπαίδευσις εὗρεθῇ τὴν ἐπομένῃ τῆς υπογραφῆς τῆς εἰρήνης κυριολεκτικῶς ἄστεγος. Παρέστη συνεπῶς ἀνάγκη νὰ ἀνοικοδομηθοῦν εἰς τὴν Σερβίαν, τὴν Βοσνίαν καὶ τὸ Μαυροβούνιον 42 νέα γυμνάσια (6 παρθεναγωγεῖα). Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους προβλέπει διὰ τὴν μέσθην ἐκπαίδευσιν 99,4 ἑκατ. δηναρίων.

Τὸ ἴδιον καὶ χειρότερον συμβαίνει μὲ τὸ διδάσκον προσωπικόν. Ἐπὶ ἔτη μόνον τὸ ἐν τρίτον τῶν ὀργανικῶν θέσεων κατεῖχοντο ὑπὸ καθηγητῶν, ἐνῶ τὰ λοιπὰ δύο τρίτα ἀπετελοῦντο ἀπὸ προχειρῶς στρατολογηθέντας διανοουμένους, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ρώσους πρόσφυγας. Σήμερον πλεόν ἐκκαθαρίσθη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ σῶμα τῶν καθηγητῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὅποιον ἀριθμεῖ 4.378 μέλη.

Ἡ μέση ἐκπαίδευσις τῆς Νοτιοσλαβίας, βασιζομένη ἐπὶ τοῦ τύπου τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῆς λοιπῆς Εὐρώπης περιλαμβάνει τὰ κλασσικὰ καὶ τὰ πρακτικὰ γυμνάσια καὶ τὰ διδασκαλεῖα. Τὰ γυμνάσια εἶναι γενικῶς ὀκτατάξια. Εἰς πλείστας ὅμως περιφερείας ὑφίστανται λόγῳ τῶν ἰδιαιτέρων τοπικῶν συνθηκῶν, μόνον τετρατάξια γυμνάσια. Ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς κατ' ἐξοχὴν πρακτικῆς συγχρόνου ζωῆς ἀναπτύσσονται ἀλματωδῶς τὰ πρακτικὰ λύκεια εἰς βάρος τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου.

Τὰ διδασκαλεῖα καταρτίζουν τοὺς μέλλοντας δημοδιδασκάλους. Ἡ φοίτησις εἰς αὐτὰ εἶναι πενταετής. Ἀπαιτοῦνται τοὐλάχιστον 4 τάξεις γυμνασίου καὶ αἱ ἀναγκαῖαι σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ ἰδιότητες τοῦ παιδαγωγοῦ. Εἰς τὰ 47 διδασκαλεῖα τῆς Νοτιοσλαβίας φοιτοῦν 8.160 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά καὶ διδάσκουν 742 καθηγηταί. Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν λοιπῶν σχολείων, τὰ διδασκαλεῖα εἶναι χωριστά δι' ἄρρενας καὶ θήλεις.

Ἡ ὅλη μέση ἐκπαίδευσις ἀριθμεῖ 250 σχολεῖα, (γυμνάσια, λύκεια, διδασκαλεῖα) μὲ 5.120 καθηγητὰς καὶ 97.937 σπουδαστάς.

Ὅπως ἰδιαιτέραν θέσιν κατέχουν εἰς τὴν μέσθην σχολικὴν ὀργάνωσιν τῆς Νοτιοσλαβίας αἱ ἐπαγγελματικαὶ καὶ ἀγροτικαὶ σχολαί, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὑπουργείων Ἐμπορίου καὶ Γεωργίας.

Αἱ σχολαί, αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διαιροῦνται εἰς κατωτέρας καὶ ἀνωτέρας ἐπαγγελματικὰς σχολάς. Προορισμὸς τῶν εἶναι νὰ καταρτίσουν νέους ἱκανοὺς διὰ τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἐντὸς τῆς παρελθούσης δεκαετίας ἐδιπλασιάσθησαν αἱ ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, αἱ ὁποῖαι προσελκύουν ὅλον ἐν περισοτέρους μαθητευομένους. Σήμερον ὑφίστανται ὑφίστανται ἐν ὧν 645 ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, μὲ 4.099 καθηγητὰς καὶ 63.786 μαθητὰς.

Αἱ ἀνώτεραι ἐπαγγελματικαὶ σχολαί εἶναι πέντε κατηγοριῶν καὶ περιλαμβάνουσι τὰς ἐμπορικὰς σχολάς, τὰς ἀκαδημίας τοῦ ἐμπορίου, τὰς ναυτικὰς ἀκαδημίας, τὰς ἀνωτέρας σχολὰς τεχνιτῶν καὶ τὰς ἀνώτερας

ἐπαγγελματικὰς γυναικείας σχολὰς. Λειτουργοῦν ἐν ὧν 40 σχολαὶ μὲ 598 καθηγητὰς καὶ 6.894 μαθητὰς.

Λόγῳ τοῦ κατ' ἐξοχὴν γεωργικοῦ χαρακτήρος τῆς Νοτιοσλαβίας, ἀποδίδεται μεγάλη σημασία εἰς τὰς γεωργικὰς σχολὰς. Αἱ γεωργικαὶ σχολαί, αἱ ὁποῖαι ἐντὸς τῆς δεκαετίας ἐτριπλασιάσθησαν, εἶναι ἐφοδισμέναι μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα καὶ λοιπὴν διδασκτικὴν ὕλην. Αἱ παραδόσεις εἶναι θεωρητικαὶ μὲ εὐρείας πραγματικὰς ἐφαρμογὰς. Τὸ διδάσκον προσωπικὸν εἶναι ἐξεζητημένον καὶ ἡ διδασκαλία ἐπιμελεστέρα. Τὸ κράτος ἐθεσεν ἀφειδῶς τὰ ὑλικά μέσα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν γεωργικῶν σχολῶν.

Αἱ γεωργικαὶ σχολαὶ διαιροῦνται εἰς κατωτέρας, ἀνωτέρας καὶ εἰδικὰς σχολὰς καὶ ἀνέρχονται εἰς 34, μὲ 226 καθηγητὰς καὶ 1439 φοιτητὰς.

Πλὴν τῶν προσπαθειῶν τῆς Νοτιοσλαβίας πρὸς ἀνέγερσιν νέων σχολικῶν κτιρίων καὶ τελειοποιήσιν τῆς σχολικῆς ὀργανώσεώς της καταβάλλεται μία συστηματικὴ προσπάθεια πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ κλάδου τοῦ διδασκάλου τοῦ ἔθνους. Ἐδελτιώθη ἡ οἰκονομικὴ του θέσις. Διὰ τοῦ νέου δὲ ἐκπαιδευτικοῦ νόμου προβλέπεται ἡ φοίτησις τῶν δημοδιδασκάλων εἰς τὰ πανεπιστήμια τοῦ κράτους. Ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους θ' ἀποστέλλεται ἱκανὸς ἀριθμὸς λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως εἰς Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν πρὸς παρακολούθησιν ἀνωτέρων παιδαγωγικῶν σπουδῶν.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις ἐκαινοτόμησε καὶ

πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Οὕτω ὑποχρεοῦται ὁ δημοδιδάσκαλος νὰ συνεργάζεται στενῶς μετὰ τῶν γονέων τῶν μαθητῶν του καὶ γενικώτερον, νὰ «δράσῃ ἐκπολιτιστικῶς εἰς τὰ λαϊκὰ στρώματα». Διὰ τὴν δρασίν του ταύτην θὰ λαμβάνῃ σχετικὰς χρηματικὰς ἀμοιβὰς ἐν εἴδει δώρων ἀπὸ τοῦ κράτος. Εἰς τὸν ἐφετεινὸν προϋπολογισμὸν ἀνεγράφη, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κονδύλιον 4 ἑκατ. δηναρίων.

Ἐν συμπεράσματι δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ νέα ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς Νοτιοσλαβίας διαπνέεται ὑπὸ ἰσχυροῦ πνεύματος πρακτικότητος. Ἡ ὅλη ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ ὑπουργείου Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τείνουν πρὸς τὰ πρακτικὰ στάδια, πρὸς τὴν δημιουργίαν μορφωμένων ἐπαγγελματικῶν καὶ γεωργῶν, πρὸς πνευματικὴν ἀνύψωσιν καὶ ἐπαγγελματικὴν τελειοποίησιν τῶν παραγωγικῶν τάξεων τοῦ λαοῦ.

Εἰς τοὺς κόλπους τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως φαίνεται ὅτι επικρατεῖ ἡ σκέψις νὰ περιορίσῃ — ὅπως ἔπραξεν καὶ ἡ Ἑλλάς — τὸν ἀριθμὸν τῶν φοιτητῶν τῶν πανεπιστημίων, φανερώνοισα διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἅπαξ ἔτι τὴν διάθεσίν της νὰ ὠθήσῃ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν πρὸς τὰ πρακτικὰ στάδια καὶ ν' ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον τοῦ διανοουμένου προλεταριάτου.

Ἐν Βελιγραδίῳ, Σεπτέμβριος 1930.

Κ. ΚΡΟΤΣΗΣ

5^Η ΔΙΕΘΝΗΣ-ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

14 — 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εἰς τὴν 5ην Διεθνῇ Ἐκθεσιν Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος, θὰ ἔχῃ πρωτίστως Πανελλήνιον χαρακτῆρα, ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικὴ.

Τὰ πλεῖστα τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης μετέχουν εἰς αὐτήν, ἐπιβάλλεται ἐπομένως εἰς τοὺς Ἑλληνας παραγωγούς, βιομηχάνους καὶ βιοτέχνους νὰ μὴ ὑστερήσουν, ἀλλὰ νὰ σπεύσουν μετέχοντες αὐτῆς.

ΔΙΟΤΙ

τοὺς παρέχεται ἡ εὐκαιρία τῆς καλλιτέρας διαδόσεως τῶν προϊόντων των, τῆς εὐρύσεως τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν των, τῆς ἐξευρέσεως νέων ἀγορῶν.

Τὴν Διεθνῇ καὶ Πανελλήνιον ἄμα Ἐκθεσιν Θεσσαλονίκης θὰ ἐπισκεφθοῦν ἑκατοντάδες χιλιάδων ἐπισκεπτῶν.

Μεγάλαι ἐκπτώσεις ναύλων καὶ κομίστρων ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ θαλασσίων γραμμῶν.

Πληροφορίαι παρέχονται ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἀντιπροσώπων, τῶν κ. κ. Νομαρχῶν, τῶν Ἐμπορικῶν Συλλόγων καὶ Ἐπιμελητηρίων.

Η ΛΕΥΚΑ

(Συνέχεια εκ τῆς σελίδος 169)

δένδρα περί τὰ 40 κ.

μέτρα ξύλο πρὸς 360

δρχ. κατ' ἐλάχιστον δρχ. 14.400

Τὸ ἔλιν δρχ. 22.680

Μὲ τὸ ἀραιότερο φύτευμα τῆς Λεύκας (7μ.×7μ.) ἔχομεν ἐλιγώτερα ἔσοδα φυτεύσεως καὶ μεγαλύτερα ἔσοδα, ἀλλὰ ἡ εἰσπραξις των ἀρχίζει μερικὰ ἔτη ἀργότερα, διότι δὲν συμφέρει νὰ τὸ κόψουμε κατὰ τὸ 20ον ἔτος, ὅταν τὰ δένδρα εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀνάπτυξιν.

Τὸ βάθος φυτεύσεως τῶν μοσχευμάτων νὰ εἶναι τέτοιον ὥστε δύο μάτια νὰ εὐρίσκωνται ἐκτὸς τοῦ ἑδάφους, ἀπὸ τὰ δύο δὲ κλαριά ποὺ θὰ βγοῦν θ' ἀφίσουμε **τὸ μεγαλύτερο καὶ ζωηρότερο**—συνήθως τὸ παραπάνω—κόβοντας στὸν πάτο τὸ ἄλλο κλαρί.

Τὸ ἔδαφος πρὸ τῆς φυτεύσεως πρέπει νὰ σκαφῇ εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν ἔαν πρόκειται περὶ φυτωρίου καὶ εἰς μικρὰν ἀκτίνα (0,50μ. περίπου) περίξ τοῦ σημείου ὅπου θὰ φυτευθοῦν ἂν πρόκειται περὶ φυτεύσεως εἰς ὀριστικὴν θέσιν.

Αἱ περιποιήσεις κατόπιν συνίστανται εἰς **σκαλίσματα** περίξ τοῦ δένδρου κατὰ τὰ πρῶτα μόνον ἔτη, **εἰς κόψιμο**—πάντοτε στὸν πάτο—**τῶν κλάδων**, οἱ ὅποιοι τυχὼν βλάπτουν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ δένδρου, τῶν κλάδων ποὺ βλαστάνουν σὲ παλαιὸ ξύλο, καθὼς καὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ὑπάρχει φόβος νὰ χαλάσουν τὴν κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ ἐπάνω ἀνάπτυξιν τοῦ κεντρικοῦ κλάδου, **τοῦ κλάδου ἐπιμηκύνσεως**, ὅπως λέγεται. Οἱ κλάδοι πρέπει νὰ κόβωνται ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερα πρὶν δηλαδὴ παχύνουν γιὰτὶ χαλαεῖ ὕστερα ὁ κορμός. Τέλος καλὰ εἶναι νὰ κόβωνται ἐγκαίρως καὶ τὰ ξηρὰ ἢ ἡμίξηρα κλαριά.

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΑΟΥΜ

Καθηγητῆς

Γεωργ. Φροντιστηρίου Θεσσαλονίκης

ΚΩΣΤΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΟΪΑΤΡΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Λέχεται 9-1 π. μ. 3-8 μ. μ.

ΓΛΑΣΤΩΝΟΣ 5r



ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΑΙ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΚΑΙ ΣΗΜΑΙΑΙ

Τὴν 6 Σεπτεμβρίου, ἡμέραν ἑορτῆς τοῦ πρίγκηπος διαδόχου, μεγαλοπρεπεῖς ἐκδηλώσεις ἔλαβον χώραν εἰς ὅλην τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς παραδόσεως εἰς τὰ γιουγκοσλαυικά τάγματα, τῶν σημαίων, τῶν προωρισμένων ν' ἀντικαταστήσουν τὰς παλαιάς, αἱ ὁποῖαι θὰ φυλάσσωνται εὐλαβῶς εἰς τὸ βασιλικὸν μυσωλεῖον τῆς Τοπόλα, ὅπου ἀναπαύονται ὁ Καραγεώργεβιτς, ἰδρυτῆς τῆς δυναστείας καὶ ὁ Βασιλεὺς Πέτρος, ὁ Ἐλευθερωτής.

Ἡ παράδοσις τῶν σημαίων λαμβάνει ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν τὴν σιγὴν ποὺ ὁ γιουγκοσλαυικὸς λαὸς σφραγίζει τελειωτικῶς ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ τῇ ἐργασίᾳ τὴν ἐθνικὴν ἑνωσιν. Τὸ αἶσθημα τῆς συγκινήσεως, κατὰ τὴν στιγμὴν, ποὺ περνοῦν εἰς τὸ παρελθὸν αἱ νικηφόροι σημαῖαι τοῦ σερβικοῦ στρατοῦ, κυριαρχεῖται ἀπὸ ἑνα σταθερὸν βλέμμα πρὸς τὸ μέλλον. Ὁ γιουγκοσλαυικὸς λαὸς παραιτεῖται ἀπὸ τὰ ἰδιαιτέρὰ του ἐμβλήματα διὰ νὰ συγκεντρωθῇ γύρω ἀπὸ τὰ νέα χρώματα: τὴν ἐθνικὴν καὶ στρατιωτικὴν γιουγκοσλαυικὴν σημαίαν κοινὸν σύμβολον ὅλων τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων.

Ἡ παράδοσις τῶν νέων σημαίων ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν τὸ ἐπισφράγισμα τῆς πολιτικῆς, τῆς ὁμονοίας καὶ ἐθνικῆς ἐνώσεως. Πνεῦμα ἀλληλεγγύης, ἰσότητος καὶ ἐμπιστοσύνης καθοδηγεῖ ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἔθνους. Ἡ ἰσορροπία τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἀποκατεστάθη καὶ ὁ λαὸς ἠνωμένος βαδίζει ἀποφασιστικῶς πρὸς ἑνα μέγα καὶ ὥραϊον μέλλον.

* *

Ἡ μεθοδικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος τοῦ περιοχομένου εἰς τὸ βασιλικὸν διάγγελμα τῆς 6 Ἰανουαρίου 1929, ἔδωκε ἤδη ἀποτελέσματα ἰδιαίτερος εὐνοϊκά. Εἰς διάστημα δέκα ὀκτῶ μηνῶν ἔγινε μία πελωρία ἐργασία ἐθνικῆς ἀνορθώσεως εἰς ὅλα τὰ πεδία τῆς ἐθνικῆς δράσεως. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ τάξις καὶ ἡ ἐργασία, ἡ ἀκούρατος προσπάθεια ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους νὰ ἀνυψώσῃ τὴν οἰκονομικὴν του κατάστασιν.

Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πολιτικὴ εἰρήνης καὶ προσεγγίσεως πρὸς ὅλας τὰς χώρας. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἐνὸς ἀγαπητοῦ καὶ σεβαστοῦ Βασιλέως, τὸ γιουγκοσλαυικὸν Βασίλειον προοδεύει ταχέως.

Ἡ πολιτικὴ εἰρήνης καὶ συμποίας, ἡ ἐγκαινισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, εὗρε τὴν πραγματοποιήσιν της εἰς σειράν πράξεων καὶ ἐκδηλώσεων ὅπου ἐτονίσθη ἡ ἰσότης ὅλων τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων καὶ διὰ τῶν

ὁποίων ἐδημιουργήθη ἡ ἀναγκαία ἀτμόσφαιρα διὰ μίαν ἐντατικὴν ἐργασίαν ὁμονοίας καὶ ἀνορθώσεως.

Τὴν ἑνωσιν ταύτην καθιερώνει σήμερον ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς παραδόσεως τῶν ὁμοιομόρφων δι' ὅλα τὰ γιουγκοσλαυικά τάγματα σημαίων.

Αἱ σημαῖαι ἐξ ἄλλου αὐταὶ εἶνε ἕνα σύμβολον εἰρήνης, διότι ὁ γιουγκοσλαυικὸς στρατός, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τῆς συνθέσεώς του, τῆς πειθαρχίας του καὶ τῆς ἡθικῆς ἀξίας τῶν αξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν του συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν καλλιτέρων στρατῶν τῆς γῆς, δὲν ἀποτελεῖ διὰ τὸ γιουγκοσλαυικὸν ἔθνος, παρὰ ἕνα στοιχεῖον ἀσφαλείας καὶ ὅχι ὄργανον προσβολῆς.

Ὁ γιουγκοσλαυικὸς λαὸς, ποὺ γνωρίζει νὰ μάχεται ὅταν ὁ πόλεμος τοῦ ἐπιβληθῇ μένει εἰλικρινὴς καὶ βαθύτατα πιστὸς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνασυντάξεως καὶ τῆς εἰρήνης.

LEON SAVADJIAN

Directeur de la «Revue des Balkans»

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΘΗΣΕΩΣ 12

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεφ. 57-08

Ἀναλαμβάνει τὴν διεκπεραίωσιν

Δικαστικῶν

Διοικητικῶν

Φορολογικῶν

ὑποθέσεων

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μακεδονία και Μακεδόνες. Άντωνίου Δ. Κεραμοπούλου Καθηγητού Πανεπιστημίου Αθηνών—Ακαδημαϊκού Σελ. 48.

Τό ολιγοσέλιδο αυτό βιβλίο του σοφού καθηγητού μας δυσανάλογα με τόν ὄγκο του ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο γκωνάρι στήν ἱστορία τῆς φυλῆς μας καί εἰδικότερα τῆς Μακεδονίας.

Με τήν μοναδική της δέ ἐπικαιρότητα ἡ συμβολή αὐτή πέρνει σήμερα ὅλη τήν ἀξία πού τῆς πρέπει.

Ἀναμφισβήτητα ἡ Ἑλληνική ἱστορία μέ τό νά περιέχει τήν πρώτη μεθοδική καί σταθερή ἀναλαμπή τῆς ἀνθρωπίνης διανοητικότητας, πού ἐκδηλώθηκε ἀνά τοὺς αἰῶνας κι' ἀπέτελεσε τόν πυρῆνα τῆς πνευματικῆς ἀνάτασης τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τό φωτεινότερο σημεῖο τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ μας. Ἀπόδειξη πού ἐπάρξια τιμήθηκε καί τιμᾶται ὡς σήμερα.

Τά ἔργα τῶν προγόνων μας, ἔχουν ἤδη ξεκαθαρίσει τέλεια τήν ἱστορική ἀτμόσφαιρα τῆς νοτίου Ἑλλάδος. Ἀλλά καί γιά τήν βόρειο δὲν ὑστέρησαν μέ τήν διαφορά πῶς δὲν παρουσιάζουν τήν συνοχή καί τήν πληρότητα, τῆς νοτίου ἡ ὅποια εἶχε καί τά πλέον ἐνδιαφέροντα ζητήματα μέ τήν ἀνωτερότητα τοῦ πολιτισμοῦ της, πού περισσότερο τράβηξαν τήν προσοχή τους.

Τά χάσματα αὐτά καί οἱ ἑλλείψεις πολλές φορές ἔγιναν ἀφορμή γιά ἐπιστημονικές πλάνες εὐσυνήδητων ἐπιστημόνων. Τίς περισσότερες δέ ἐπιχειρήματα ἐξυπηρετικά σκοποῦν καθαρά ἰδιοτελῶν ἢ ἀποδοχή καί ἡ ἐπικράτησις τῶν ὁποίων θά ἐξασφάλιζε πολλά οἰκονομικά καί ἠθικά ὀφέλη εἰς αὐτούς πού τά ἐπικαλοῦντο.

Τίς τελευταίες μάλιστα δεκαετηρίδες τοῦ περασμένου αἰῶνος κυρίως καί τίς ἀρχές τοῦ παρόντος τό κακό εἶχε ἐνταθεῖ ἀφόρητα καί δὲν ξέρομε πῶς τά πράγματα θά ἐξελίσσοντο ἂν δὲν ὀρθώοντο θαρρετά Ἑλληνες καί ξένοι ἀναγνωρισμένου ἐπιστημονικοῦ κύρους γιά ν' ἀντιμετωπίσουν καί μηδενίσουν ἀποτελεσματικά τήν κακόδοξη ἐπίθεση τῶν κουρσάρων τῆς ἱστορίας μας.

Ἐνας λοιπόν ἀπ' αὐτοὺς εἶνε καί ὁ συγγραφεὺς μας, πού πάνοπλος ἀπ' ὅ,τι ἐφόδιο ἀπαιτεῖ τό ἔργο του, ἔχει ἀφιερῶση ὅλη τήν ζωὴ του στήν ἐξυπηρέτηση τῆς ἐπιστημονικῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας τῆς χώρας μας καί πρό πάντων τῆς Μακεδονίας. Κοντά στήν πολύτιμη ἄλλη ἔργασια του ἡς ἔδωσε καί τό βιβλίο αὐτό ἀντιπροσωπευτικό στήν ἐντέλεια τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, πού μέ τήν ἀντικειμενικότητα, λακωνικότητα, τήν μεσότητα τῶν διανοημάτων του, τήν σαφήνεια καί τήν ἀκαταμάχητη ἐπιχειρηματολογία του κατωρθώνει νά πείθῃ τόν ἀναγνώστη του γιά τήν ἀλήθεια τῶν λεγομένων του καί νά τέν ἐμψυχώνει.

Πραγματικά ἡ βιβλιογραφία ἐπιστημονική μόρφωση τοῦ κ. Κεραμοπούλου ἡ ἐπιμονὴ καί ἀδιάκοπος παρατηρητικότης του συνδιασμένη μέ πολύχρονη πείρα εἶνε ἐνσάρκωμένη στά ἱστορικά καί ἀρχαιολογικά του ἐπιχειρήματα πού μέ μεθοδικότητα παρατάσσει γιά νά καταλήξῃ σέ ἐπιστημονικά συμπεράσματα ἀναμφισβήτητα γιά τήν Ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας καί τῶν κατοίκων της. Ὑστερα ἀπὸ αὐτὸ εὐκολονόητη εἶνε ἡ μεγάλη σημασία τοῦ ἔργου αὐτοῦ καθὼς καί ἡ υποχρέωση καθὲς Ἑλλήνου πρό πάντων δὲ Μακεδόνας νά μὴ στερεθῇ τῆς πνευματικῆς αὐτῆς πανδεσίας, ἥδεποία θά τοῦ δώσῃ ἐπίγνωση τῆς καταγωγῆς του καί τοῦ γνησίου φυλετικοῦ χαρακτήρος του.

Ἀπ' τὸν Σεβαστὸ ὁμως καθηγητὴ μας πού τιμᾷ τήν χώρα θά εἶχαμε καί κάποια ἀξίωση: Μία πού ἔχει βάλῃ τὸν ἑαυτό του στήν ὑπηρεσία μιᾶς ἀγνῆς ἱστορίας, τήν ἀνύψωση τοῦ διανοητικοῦ ἐπέδου τοῦ τόπου μας, νά κάνῃ τοὺς κατοίκους τῶν νῶ νοήσουν τὸν ἑαυτό τους. Μία πού τίποτε δὲν παραλείπει γιά τήν πραγματοποίησιν της καί τὸ ἐνδιαφέρον του εἶνε μεγάλο γιά τήν μελέτη τοῦ κάθε τι πού ὠφελεῖ πραγματικά τήν πατρίδα μας. Μία πού μέ λίγα λόγια εἶνε στήν ψυχὴ μέ τήν εὐρύτερη ἔννοια δημοτικιστῆς νομίζομε ὅτι δὲν θά εἶνε ἀδίκριτο τό αἷτημα μας νά μὴ παραβλέψῃ τήν μεγάλη σημασία τοῦ γλωσσικοῦ συζητήματος καί νά μὴ παραλείψῃ, μέ τήν χαρακτηριστικὴ του προσρομικότητα στήν Ἑλληνική πραγματικότητα, νά μετεγγίσῃ ὅλον τὸν πλοῦτο τῆς σοφίας του στὸν λαὸ μας, πού διψᾷ γιά γνώση καί μόρφωση, μέ τήν ζωντανή του γλώσσα πού μιλά ὁλοῦσα στήν καρδιά.

Ἐτοί τό ἔργο του θά ὁλοκληρωθῇ καί θά ἔχει ἀμέριστον τήν εὐγνωμοσύνη ὅλων τῶν Ἑλλήνων γιά τίς μεγάλες ὑπηρεσίες πού διαρκῶς προσφέρει ὡς μεγάλος Διδάσκαλος καί ἐνθουσιώδης πατριώτης.

Στὰ μπουντρούμια. Γ. Θεοδώρου Μόδη ἔκδοσης Α. Ράλλη.—Ὁ πολύνεκρος τελευταῖος πόλεμος φαίνεται πῶς γὰρ πολὺ ἀκόμα, μέ τίς καταστρεπτικὰς του συνέπειες θά βασανίξῃ τήν γενεά μας. Συνεκλόνισε ἄλλωστε τόσο τὴν ἀνθρώπιν ψυχὴ μέ τίς ἀγριότητες καί φρικαλεότητες του, πού δὲν τὴν ἀφίνει ποτὲ νά χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν νά ἐκδηλώσῃ τὸν ἀποτροπιασμό καί τὴν ἀγανάκτησίν της γὰρ ὅ,τι ἐγίνε. Ὁ δὲ φόδος μιᾶς ἐπανάληψης του συσπειρῶναι ὅλους τοὺς λαοὺς, πού ὑπέφεραν γὰρ νὰ ὑφύσουν ἕνα ψυχικὸν τεῖχος, πού ἡ ἐκπόρησίν του, ἀφίνουν νὰ νοσηθῇ, θά σημάνει τὸν θάνατο αὐτοῦ πού θά δάλει καινούργια φωτιά στήν ἀνθρωπότητα. Τί σημαίνει τό πολεμικὸ ὕλικό πού στιβάζουν οἱ πολεμῶντες οἱ πρὸς τὸν ἑμψυχο, πού τό ζωντανεύει; Σὲ ἐκατομμύρια κόσμο, πού ταλαιπωρήθηκε συνεχίζεται ἡ τραγωδία μέ τὴν ἀναδουλεῖα, τὴν πείνα καί τὴν γύμνια. Πού πᾶμε; Στὸν δλεθρο; Πρέπει νὰ ἐξαντληθῇ ὅλο τό ἀπόθεμα τῆς φρί-

κης, τῆς ἀπέχθειας καί τοῦ ψυχικοῦ σπαραγμοῦ πού ὁ πόλεμος συσώρεψε στήν ψυχὴ γιά νὰ δώσῃ ἡ τελευταία διέξοδο στὸ συναίσθημα τῆς καταστροφῆς.

Πράγμα καθὼς φαίνεται δύσκολο γιά τὴν γενεά μας. Γιά τὴν ὥρα ὅλοι πολεμάμε τὸν πόλεμο, καί ἡ φιλολογία προσφέρει τὴν πολὺτιμη ὑπηρεσίαν της. Φαίνεται λοιπόν πῶς καί ὁ νεαρὸς κ. Γ. Θεοδώρου Μόδης μέ τέτοια πρόθεση κάνει τὴν εἴσοδο στὸ φιλολογικὸ τοῦ σταδίου. Τὸ κατωρθώνει;

Στὸ βιβλιαράκι τοῦ αὐτοῦ προσπαθεῖ κυρίως νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ πιστὴ εἰκόνα τῆς συνταρακτικῆς ἐποχῆς τοῦ παγκοσμίου πολέμου στήν πολυπόθητη πόλιν τοῦ Μοναστηρίου, πού εἶχε μεταβληθῇ σὲ τρομακτικὸ πεδίο μάχης μέ τίς διαδοχικὰς κατοχὰς τῶν Γερμανο-βουλγάρων καί Συμμάχων, πού χρησιμοποιοῦσαν τὰ γενναῖοπαῖδα γιά προχώματα, γιά ἀσπίδα στήν ἐπίθεσιν τῶν ἀντιπάλων. Ἡ ζωὴ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ, μ' ὅλη τὴν ὑπερέτασιν, τὴν ἀγωνία καί τίς περιπέτειες, μέσα στὰ μπουντρούμια καί τ' ἀμπρὶ ἀπ' τὸν ὁδο τῶν δόξων καί στὸ ὑπαιθρο, τὸ ἀπαίσιο, τὸ φρικτὸ, ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῶν ἐρειπίων, τοὺς βρόντους τῶν ντουφεκιῶν καί κανονιῶν, τοὺς πατάγους τοῦ γκρεμίσματος τῶν ἐρειπωμένων σπητιῶν, εἰς τό ὅποτον μὴ φωτιά ἢ μιὰ δόλιχα ἀναγκαστικὰ τοὺς ἔβγαζε, μᾶς ζωγραφίζεται μ' ἐξαιρετικὴ παραστατικότητα.

Διακοσμητικὰ μᾶς ἱστορεῖ καί μιὰ ἀγάπη, θλιθερὴ ἀγάπη πού ἀπάλυνε τὴν σκληρὴ ζωὴ ἀπ' τοὺς ἥρωες της μέ τὴν τρυφεράδα καί τὴν δύναμιν της καί ἔσθους χάθηκε κάτω ἀπὸ τὸν ἀπάνθρωπο πολεμικὸ νόμο τῆς καταστροφῆς καί τοῦ θανάτου.

Ἡ λογοτεχνικὴ ἀξία τοῦ θά ἦταν τέλεια, ἀφοῦ οὔτε σὲ γλώσσα, οὔτε σὲ περιττεχνὴ φράσιν καί σὲ ὕφος ὑστερεῖ, ἂν δὲν εἶχε τὴν διαλογικὴν τοῦ ὀχρότητα καί κάποια δόση ὑπερβολικότητας.

Ὡς πρὸς τό τελευταῖο μάλιστα σημεῖο θά εἶχαμε νὰ προσθέσωμε ὅτι ἡ τάση του νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὰ πρόσωπά του ἀγέρωχα, περήφανα καί συναισθηματικὰ λεπτιμμένα τὸν κάνει νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ τὰ φυσικὰ ὅρια καί νὰ ζητᾷ τίς ἐπιτηδευμένες λύσεις τοῦ ἀπὸ μηχανῆς Θεοῦ. Καί κατὰ ἄλλο ἀκόμη. Ὁ κ. Γ. Μόδης βάλθηκε νὰ πείσῃ πῶς ὁ ἀνθρωπισμός δὲν εἶνε ἀσυμβίβαστος μέ τὸν ἄκρατο Ἑθνικισμό. Δύσκολο πρᾶγμα. Ἐτοί ἀνάμεσα στίς σελίδες του βλέπουμε νὰ διαφαίνεται τό πνεῦμα αὐτοῦ πού ἀσφαλῶς ζημιώνει τό ἔργον του γιὰτὶ εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας.

Πόσο χάνει τ' ὁμορφο γράμμα τοῦ Μίμη γεμάτο τρυφερότητα καί λυρισμό, ἡ πῶς καλογοραμένη ἰσως σελίδα, ἡ μιὰ φράσιν πού τὸν χαμηλώνει σὲ μικρὰνθρωπο αἰσθηματία. Μὰ κι' ὁ Ἀλέκος;

Ἰσως εἰδικὲς συνθήκες τῶν παιδικῶν χρόνων τοῦ συγγραφέα νὰ ἐπηρέαζαν σ' αὐτό. Πάντως ὅμως ἂν κάποια δικαιολογία ὑπάρχει γιά τοὺς παλαιότερους μας πού πέρασαν ὅλην τὴν ζωὴν στήν ἀτμόσφαιρα αὐτὴ δὲν μπορεῖ τό ἴδιο νὰ συμβῇ καί γιά τοὺς νέους στοὺς ὁποίους ἀνήκει ἡ αἰρία γιά τὴν ἀσφαλὴ πρόβλεψιν τῆς ὁποίας εἶνε ἀπαράτητῃ ἡ γνώση τῆς σημερινῆς πραγματικότητος. Ἡ ὁποιοδρόμηση δὲν εἶνε ἐνδειξὴ παλληκαριᾶς. Πολὺ δὲ περισσότερο ἡ φωτισμένη πρό-

δοξήτοπαθείας. Έχουν υποχρέωση οι νέοι σήμερα αν δεν μπορούν να ξεπεράσουν την εποχή τους για το καλλίτερο, να σταθούν μέσα σ' αυτή και να μη παλιδρομήσουν στο χειρότερο. Η καλώς νοούμενη σκοπιμότητα σήμερα επιβάλλει να μη κινούμεθα σε άντεδικητικό και πολέμοχαρο πλαίσιο. Αντίθετα, μη παραγνωρίζοντας την νόμιμη άμυνα να στρέψουμε τις προσπάθειές μας στην ανάπτυξη των δυναμικοτήτων μας με συνεχή σύντονη κι' αθόρυβη δουλειά κι' όχι να κατατριβώμεθα και να χανώμεθα στον άσκοπο και κούφιο εντυπωσιακό βερμπαλισμό την προπατορική αυτή Έλληνική πληγή μας, ή οποία τελματώνοντας την διάνοια μας κάνει να «φιλοσοφούμε» όχι «άνευ μαλακίας», μάς σπαταλά άνώφελα τον χρόνο και μάς φθείρει την ψυχική ζωτικότητα.

Οι τελευταίες σκέψεις έχουν γενικότερη μορφή, ξεφεύγουν απ' το πλαίσιο της κριτικής του βιβλίου αυτού που άφορμή τους έγινε.

Όφείλομεν δέ να όμολογήσουμε ότι ως μορφή και σύνολο έχει πολλά χαρίσματα το έργο αυτό που το κάνουν να διαβάσετε με βουλιμία, με έρεξη και να συγκινεί. Μη ξεχνάμε δέ πως είναι το πρώτο έργο του κ. Γ. Θεοδώρου Μόδη, το όποιον μάς δίδει πολλές βάσιμες έλλiptες πώς το ενδιαφέρον περιβαλλον του ή βαθειά παρατήρηση και αντικειμενικότερη σκέψη του, αν επιμείνει, θα μάς δώσουν πλούσιο άμνητό.

Η νύχτα με τα πολύχρωμα Φώτα.— Πάνου Καραβία—Α. Ράλλη.

Ο εύκολοαπόκτητος πλούτος κατά τον πόλεμο και μετ' αυτόν, με την διαρκή αυτόματη του αύξηση δημιούργησε μία κοινωνική τάξη αξιοπρόσεκτη. Ένα απ' τα κτυπητά χαρακτηριστικά της έχει την αλόγιστη σπατάλη του πλούτου αυτού για να ικανοποιή κάθε ανθρώπινη άδυναμία. Η κούφότης της εξ άλλου και ή άπότομη άνοδος δέ της έδωσε καιρό ν' ασχοληθεί και συνηθίσει σε καμμία σοδαρά δημιουργική και διαρκή προσπάθεια, παρά την άφρις να κυριαρχηθί από τα χάδια της ματαιοδοξίας και την μανία της επίδειξης.

Έτσι κάθε φυσική ήδονή, κάθε άγνή χαρά, με τον μανδύα της εξεζητήσης και του ονομιμομού, ψεύτηκε και μάς παρουσιάζεται υπό το περίμα του παραξηγημένου νοήματος της ζωής.

Ο έρωτάς της ξεπερνά τα όρια της κτηνωδίας. Και όταν δεν είναι στην υπηρεσία του έκφυλισμένου ένστίκτου, γίνεται το μέσον, ή επιχείρησις, που μπορεί ν' αύξηση τον πλούτο της τάξης αυτής και έξασφαλίση την υλική και κοινωνική άποκατάσταση, την εύκολη ζωή και στην άμέσως κατώτερή της κάπως υλική με την ίδια όμως πάντα νοστροπία.

Όλοτελα ξένα από κάθε άνησυρία, που κι άνθρωπος του πολέμου γέννησαν, τα μέλη της τάξης αυτής με τα χλωμά τα μαρμαίμενα πρόσωπα και τα άονα εαθουλωμένα μάτια, τα βλέπουμε ύστερα από την μέθη, τον πυρετό και την παραζάλη της ικανοποίησης των παθών τους να σέρνουν άσκοπα την κενή τους ύπαρξη. Οι βραχύχρονοι αισθητικές χαρές τους με τον κόρο, την κόπωση και την άηδία, που τις ακολουθεί κίνουν τον χαρακτήρα τους άθυμο, άδουλο, μελαγχολικό και λυπη-

μένο. Κι' επειδή δεν έχουν νοιώσει την θαύτερη δημιουργική χαρά ώθουνται πάλι στην άναζήτηση της εύκολης εφήμερης τέρψης, στους θορύβους τις βίαιες κτηνωδίες και τις περιπέτειες με άποτέλεσμα του φαύλου αυτού κύκλου την υλική και ήθική καταθράβρωση, την διανοητική κατάπτωση και την άπογοήτευση, που τους φέρνει στον μαρμαμό, στον θάνατο, στην άυτόκτονία.

Αυτή λοιπόν την πλευρά της ζωής μάς παρουσιάζει ο κ. Πάνος Καραβίας με το έργο του, που φέρνει την σφαίρα ενός γερού τεχνίτη του λόγου. Όμολογουμένως όλα του είναι πειθαρχημένα. Έπιμελημένη εμφάνιση και περιεχόμενο το κάμνει να ξεχωρίζη από την πλούσια αλλά άτροφική μεταπολεμική φιλολογική παραγωγή του τόπου μας.

Τόν πλούτο της γλώσσας μας έφέρει με μαεστρία να χρησιμοποιήσει δίνοντας στο ύφος του ένα χαρακτηρισμό αρκετά ιδιότυπο. Έκφράζεται καθαρά κι' ακριβολογημένα, χωρίς λεκτικούς άκροατισμούς, χωρίς ν' αφίνει να φαίνεται εκζητήση ή προσπάθεια ν' απαλλάξει την φράση του από περιττολογίες, ή να την πλουτίσει με άηροισμα από άνούσιες όμορφες λέξεις.

Στά εξ κοσμοπολιτικά του διηγήματα με φωτογραφική κανονιοτυπία μάς άπεικονίζει την εξωτερική μορφή της ζωής της άρρωστημένης αυτής τάξης των ντάν-σικ, των μπάρ και των αλήπινς, που ζητά ν' διασκεδάσει την άντα της στην έρεθιστική ατμόσφαιρα των κέντρων άυτών την βαρεία κορεσμένη άπ' τους μυρωδάτους καπνούς, άπ' την διαχυτή μυρωδιά της άρρωματισμένης γυναικείας σάρκας και τα ούρλιασμα του οαζωφέν και των Νέ-γρων, που τα συνοδεύουν άρρυθμα χειροκροτήματα και ποδοκροτήματα των ζαλισμένων από διεθνή ποτά θαμώνων τους. Με τό ν' άποδίδει δέ πιστά ένα πολύ ένδιαφέρο κομμάτι της εποχής μας έτσι και μονόπλευρα άποσπ μ' εύχρεία την προσοχή του άναγνώστου και κρατά άδιάπτωτο το ένδιαφέρον του.

Αυτό που του έμποδίζει την πληρότητα ως άρτίοτατο έργο, πράγμα δυσκολοκατώρθωτο με το πρώτο βήμα, όπως συμβαίνει με τον κ. Π. Καραβία, που μάς πρωτοεμφανίζεται με το βιβλίο του αυτού είναι ή έλλειψη έσωτερικότητας. Οι τύποι του ριχτοί, επιφανειακοί περνούν χωρίς ν' άφίνουν ζωηρά ίχνη της διάδασής των. Η ψυχή παραμείσθηκε. Σπάνια θέλει να κάνει χρήση απ' τα λόγια που μαστιγώνουν, χαϊδεύουν ή φτερώνουν την ψυχή και βάζουν την σκέψη σ' ένέργεια με άποτέλεσμα άνάλογο με την διανοητικότητα και την θέση στην κοινωνία του άναγνώστη εις τον όποιον άφίνει να συμπληρώσει τον έσωτερικό κόσμο του ανθρώπου της τάξης του βιβλίου μας. Ο κ. Πάνος Καραβία με το έργο του αυτό πέρνει μία ύπολογίσιμη θέση στην λογοτεχνία μας. Και άσφαλώς πρέπει να εικάσθεθί με προσοχή κ' έρεξη «ή νύχτα με τα πολύχρωμα Φώτα» της γιατί έκτός απ' το σημαντικό προσόν του συγχρονισμένου μάς παρουσιάζεται και ως ένα δείγμα μις άρκετά πετυχημένης ευσυνείνητης προσπάθειας που αξίζει να την προσέξη ο καθένας μας.

Α. Π.

Άστυφιλία, Παρασιτισμός και Μικροαστική έγκατάστασις, του γεν. διοικητού Έπερου. κ. Άχ. Καλεύρα, γε-

ρουσιαστού Ρολόπη. Ο πρακτικός αυτός πολιτικός, που κάθε τόσο μάς χαρίζει κι' ένα σύντομο ευάγγελο, πάλιν έργάσθηκε και πρό όλίγου εξέδωσε με τον παρακάτω τίτλον ένα βιβλιαράκι 44 σελίδων, πολύ ένδιαφέρον.

Τό βιβλίο του κ. Άχ. Καλεύρα αξίζει να άπασχολήση κανένα περισσότερον, πράγμα που εύχαρίστως θα τό κάμωμε σ' ένα από τα προσεχή φύλλα.

Ο Γύρος του Κόσμου, του κ. Δ. Π. Τουλιάτου, τόμος Α' Γένουα—Πεκίνο. Χάρis εις τόν μεγάλον βιβλιόφιλον και βαθύν μελετητήν κ. Άντ. Γαλανάκη, έμπορον, Πατρών, που είχε την καλwsύνην να μάς στείλη ένα αντίτυπον, είδαμε ένα έντελώς ώρατο και καλογραμμένο βιβλίο του ίατρού κ. Δ. Π. Τουλιάτου, που επί έννέα μήνες (Άπρίλιος—Δεκέμβριος 1921) ταξίδεψε για τό γύρο του Κόσμου. Το έξαιρετικά ένδιαφέρον και περιεργό περιεχόμενό του κάνει το βιβλίο αυτό πολύ χρήσιμο και πολύτιμο για κάθε άνθρωπο που έχει την άνησυρία να γνωρίση τί γίνεται στους μυστικοπαθείς άνατολικούς λαούς, που τους περιβάλλει ο πέπλος του μυστηρίου και άγνώστου.

Τραγούδια από τα ξένα της κ. Εύφημίας Γ. Σωσσιδου.—Υπό του έκδοτικού οίκου Α. Ι. Ράλλη (Ευριπίδου 6) εξέδόθη σέ κομψότατο τεύχος συλλογή ποιημάτων της λογίας κ. Εύφημίας Γ. Σωσσιδου με τον τίτλον «Τραγούδια από τα ξένα». Το τεύχος αυτό περιλαμβάνει έκτός των 41 ποιημάτων και πέντε πεζά διηγήματα πολύ εύχρηστα, τα όποια ο άναγνώστης διαβάσει ακούραστα. Επίσης περιλαμβάνει και μερικές σκέψεις της συγγραφέως πολύ φιλοσοφημένες.

Η Καστορία, του φιλολόγου κ. Θεοφίλ. Φ. Παπακωνσταντίνου. Ένας φιλόπνοος και όμολογητικός επιστήμων, που πολλά μάς ύπόσχεται έγραψε ένα αξιολογον σημείωμα εις 73 σελίδες για την ώραία πόλι της δυτ. Μακεδονίας την Καστοριά. Το βιβλιαράκι αυτό καλυπτομένο και πολύ συμπαθητικό σέ εμφάνισι ήμπορούμε χωρίς υπερόχλη να τό χαρακτηρίσωμε αξιόλογο. Κοντά στές πολλές ώραιες ειδήσεις με τις όποιες στολίζει το βιβλιαράκι ο συγγραφέας έχει κι' ένα άρκετά λεπτομερή χάρτη της έπαρχίας Καστορίας. Το όλο βιβλίο είναι χωρισμένο σε εξ κεφάλαια άρκετά ένδιαφέροντα. Το πρώτο άφορξ την άρχαία γεωγραφία, το δεύτερο την νεώτερη γεωγραφία, το τρίτο την πολιτική ιστορία, το τέταρτο την βυζαντινή τέχνη, το πέμπτο την Έκκλησιαστική ιστορία και τελευταία ένα γενικό που άφορα όλόκληρη την έπαρχία Καστορίας. Αξίζει ιδιαίτερος να εξαρθθί εδώ ή επιμέλεια του συγγραφέως, που μάς δίδει πολλά χρήσιμα στοιχεία για την σύγχρονη κατάσταση της έπαρχίας αυτής από γεωργικής, δασικής, κτηνοτροφικής και εκπαιδευτικής καταστάσεως. Μας έκανε έντύπωση και ή σπουδαία και πολύ πλούσια βιβλιογραφία του, που μπορεί να την χρησιμοποιήση όποιος θα θελήση να καταπιασθί και γενικώτερα με την μελέτη της Μακεδονίας. Πάντως τονίζομεν μία φορά ακόμη πως το βιβλίο του κ. Φ. Παπακωνσταντίνου είναι ένδιαφέρον και με προσοχή και επιμέλεια γραμμένο.

Ο ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

— Κατ' ανακοίνωσιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, πρὸ ἡμερῶν ἐφορτώθη διὰ τὸ πρῶτον ταξιδίον του ἐκ Κιάτου, μὲ φορτίον νωπῶν Κορινθιακῶν σταφυλῶν, τὸ εἰδικῶς νωυλωθὲν ἀτμόπλοιον «Γλάρος».

Ἡ μεταφερομένη ποσότης εἶνε 2.000 κιθώτια. Τόπος προορισμοῦ εἶνε ὁ λιμὴν τῆς Τεργέστης. Ἐκείθεν αἱ σταφυλαὶ θὰ μεταφερθοῦν σιδηροδρομικῶς εἰς διαφόρους μεγαλοπόλεις τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ἐπάρχουν πληροφορίαι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ὅτι ἐφθασεν ἤδη εἰς Τεργέστην τὸ ἀνωτέρω ἀτμόπλοιον. Αἱ σταφυλαὶ ἦσαν εἰς ἀρίστην κατάστασιν καὶ διανεμήθησαν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

— Ἐγένετο ἐν Βελιγραδίῳ ἡ ἐναρξὶς τοῦ συνεδρίου τῶν οἰκονομικῶν συνδέσμων καὶ τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων ὅλης τῆς χώρας παρουσίᾳ τοῦ πρωθυπουργοῦ, τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς τραπεζίτης. Οἱ σύνεδροι ἀπηρῶσαν χαρὲτιστήριον τηλεγράφημα πρὸς τὸν βασιλέα.

— Το τουρκικὸν μονοπώλιον τῶν καπνῶν, κατόπιν ὁδηγίας τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Τουρκίας, ἐξετάζει τὴν πρότασιν συνεργασίας Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας εἰς τὸ ζήτημα ἐξαγωγῆς καπνῶν. Εἰς περίπτωσιν συμφωνίας, τὰ καπνὰ τῶν τριῶν αὐτῶν χωρῶν θὰ ὀνομάζωνται «ἀνατολικά καπνὰ». Τὸ μονοπώλιον ἐξετάζει τὸ ζήτημα καὶ σχετικῶς μὲ τὰς ἀπόψεις περιορισμοῦ τῆς καλλιεργείας καπνῶν ἐν Τουρκίᾳ.

Μὲ τὸ ἀναφερόμενον ζήτημα ἡσχολήθη ἔτι καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ἵπουν ὅμως φαίνεται νὰ τὸ ἐνδιαφέρει πρὸς τὸ παρὸν κυρίως ἡ ἐξαγωγὴ τουρκικῶν καπνῶν εἰς Τσεχοσλοβακίαν, τῆς ὁποίας τὸ μονοπώλιον τῶν καπνῶν ἀποφύγει νὰ προμηθευθῇ καπνὰ τῆς Τουρκίας, ἐὰν αὐτὰ δὲν ἀποσταλοῦν εἰς Πράγαν πρὸς ἐξέτασιν.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ τουρκικοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν μετέβη εἰς Συρίαν πρὸς ἐξέτασιν τῆς καπναγορᾶς, ἐνδιαφερόμενος νὰ γνωρίσῃ ἐὰν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἱδρυθῇ ἐκεῖ, ὑπὸ τοῦ μονοπωλίου, καπνεργοστάσιον τουρκικῶν καπνῶν.

— Ὁ νομάρχης Πέλλης δι' ἐκθέσεώς του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν γνωρίζει, συνεπείᾳ τῶν γνωστῶν θεομηνιῶν ἢ παραγωγῇ εἰς τὸν νομὸν του ἐσημείωσε μείωσιν 4.730.000 ἐκάδων σίτου 2.640.000 κριθῶν καὶ 990.000 ἄραβοσίτου. Ἦτοι αἱ ζῆμαι ἀνῆλθον εἰς πλεόν τοῦ ἡμίσεος τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς.

— Εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον ἐλήφθησαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν εἰσπράξεων τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Αὐγούστου.

Αἱ εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς 860 ἐκατομμύρια περίπου εἰς ὅσα δηλαδὴ κατὰ τὸν Αὐγούστου παρελθόντος ἔτους.

— Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, ἀπηρῶσε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρὸς τὴν εἰδικῶς καταρτισθεῖσαν ἐπιτροπὴν διὰ

τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου ὑπόμνημα περὶ τῶν ἐπενεχτέων κατὰ τὰς γνώμας τῶν μελῶν τοῦ τροποποιήσεων εἰς τὸν ἐν λόγω νόμον.

Τὸ ὑπόμνημα περιεριζόμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, τὰς ἀφορώσας τὰς ἐμπορικὰς μόνον συναλλαγὰς, παρατηρεῖ, ὅτι παρὰ πᾶσαν ἀγαθὴν διάθεσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ παρὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ περὶ ἐπιεικεστέρως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, εἶνε ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ χαρτοσήμανσις ὅλων τῶν ἐγγράφων συμβάσεων καὶ ὁ ἐλεγχος τῆς χαρτοσημάνσεως ταύτης δημιουργοῦν δυσφορίαν εἰς τὸν συναλλασσόμενον κόσμον καὶ δυσχερεῖας διὰ τὴν συναλλαγὴν. Τὴν δυσφορίαν ταύτην ἐπαναφέρει ἡ ἐπανάληψις τῆς σειρᾶς τῶν χαρτοσημάνσεων τῶν ἀλληλοδόχων συναλλακτικῶν πράξεων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπιβαρύνεται σοβαρῶς ὁ ἔμπορος.

— Εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀνεκοινώθη, ὅτι 82 καπνοβιομηχανοὶ τῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων ἱδρυσαν συνεταϊρισμὸν, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος τῶν σιγαρέττων καὶ ἐνίσχυσις τῆς

καπνοβιομηχανίας καὶ ἡ διάδοσις τῶν ἐλληνικῶν σιγαρέττων εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ανακοίνωσιν ὁ ὡς ἄνω συνεταϊρισμὸς ὑπέγραψε συμφωνητικὸν μὲ τοὺς συνεταϊρισμοὺς τῶν καπνοπαραγωγῶν Μακρὰκώμης, Ζαπαντίου καὶ Ἀγρινίου, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ὅλα τὰ εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν παραγόμενα καπνὰ διαθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ὡς ἄνω συνεταϊρισμὸν τῶν καπνοβιομηχανῶν. Κατὰ πληροφориᾶς μας τὰ μέλη τοῦ συνεταϊρισμοῦ θὰ ἐπιδιώξουν ὅπως συμπεριληθοῦν εἰς αὐτὸν καὶ οἱ μεγάλοι καπνοβιομηχανικοὶ οἴκοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς.

— Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς τοῦ κράτους ὁ νόμος, ὁ τροποποιῶν τὴν φορολογίαν τοῦ ἐλαίου, τῶν ἐλαίων καὶ τῶν ἐλαιωδῶν ἐν γένει προϊόντων.

Ταῦτοχρόνως παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ἰπουργείου λεπτομερεῖς ὁδηγίαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

— Κατ' ἐγκύρους πληροφορίας συγκεντρωθείσας εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν ἡ μέχρι τοῦδε πορεία τῆς καλλιεργείας τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ βῆμβακος παρουσιάζεται καλὴ εἰς πολλὰς δὲ περιφερείας πολὺ καλὴ.

Ο ΦΟΙΝΙΞ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ

ΥΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1882

Κεφάλαια καὶ Ἀποθεματικά τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929

Λίραι Ἀγγλίας 8.660.514

Ἀσφάλεια ἐν ἰσχύϊ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929

Λίραι Ἀγγλίας 63.751.021

Εἰσπραχθέντα Ἀσφάλιστρα κατὰ τὸ ἔτος 1929

Λίραι Ἀγγλίας 3.175.022

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 21

Ειδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν

— Ὁ Πρόεδρος τῆς «Μακεδονικῆς Ἑκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας», κ. Α. Α. Χρηστομάνος μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν του ἐκ τῆς ολιγοήμερου ἀσθενείας του ἀνεχώρησεν μετὰ τῆς κυρίας του εἰς Βενετίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Βιέννην, ὅπου καὶ παραμένει. Κατὰ τὰς πληροφορίας μας ἡ ἀπουσία τοῦ κ. Προέδρου δὲν θὰ παραταθῇ πέραν τοῦ Σ)βρίου.

— Διὰ Διατάγματος ἰδρύεται πρακτικὴ δασονομικὴ σχολὴ εἰς τὴν Δ. Θράκην μὲ ἔδραν τὴν Δαδίαν τῆς περιφερείας Σουφλίου σκοπὸν ἔχουσα τὸν καταρτισμὸν δασικῶν ὑπαλλήλων.

— Ἀπὸ μηνὸς καὶ πλέον εὐρίσκεται εἰς Φλώριναν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς «Μακεδονικῆς Ἑκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας» κ. Ἀντ. Κεραμόπουλος, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐνεργεῖ ἐκεῖ, ἐπάνω εἰς τὸν γραφικὸν λόφον τοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος, ἀνασκαφὰς ἀρχαιολογικάς. Κατὰ τελευταίας πληροφορίας μας αἱ ἔρευναι τοῦ διακεκριμένου μας ἐπιστήμονος στέφονται ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Ἐκεῖθεν ὁ κ. Κεραμόπουλος θὰ μεταβῇ εἰς ὅλας τὰς μεγαλυτέρας πόλεις τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης διὰ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν τοπικῶν παραγόντων διὰ τὴν ἴδρυσιν Μουσείων.

— Εἰς τὴν Τεργέστην ἔγινε ἡ πρώτη δίκη ἐναντίον Σλοβένων, διὰ ἐνεργείας τῶν κατὰ τοῦ Ἰταλικοῦ καθεστώτος.

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τῶν καταδικασθέντων εἰς θάνατον ἐπυρόξενησε μεγάλην συγκίνησιν εἰς Γιουγκοσλαβίαν, ὅπου ὁ τύπος ἐπέτελλε κατὰ τῶν τρομοκρατικῶν μεθόδων τῆς Ἰταλίας. Ἐπίσης καὶ ὁ τύπος τῆς Τσεχοσλοβακίας ἔγραψε ἐναντίον τῶν Ἰταλικῶν μεθόδων.

— Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου θὰ διεξαχθῇ, εἰς τὴν Ρώμην πῦθανώτατα, ἡ δίκη τῆς δευτέρας ὁμάδος τῶν κατηγορουμένων διὰ τρομοκρατικὰς ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἐδάφους Σλαύων. Οἱ κατηγορούμενοι αὐτοὶ συμποσοῦνται εἰς 87, οἱ πλείστοι, ὅμως, ἐξ αὐτῶν φυγοδικοῦν.

Ὁ ἐν Πράγᾳ πρέσβυς τῆς Ἰταλίας διεμαρτυρήθη πρὸς τὴν τσεχοσλοβακικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν γλώσσαν τοῦ τσεχικοῦ Τύπου εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἐκτελέσεων τῆς Τεργέστης, ἐπίσης δὲ διεμαρτυρήθη καὶ ὁ ἐν Βρατισλάβᾳ πρέσβυς τῆς Ἰταλίας.

— Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σ)βρίου θὰ λάβουν χώραν τρία ἐκπαιδευτικὰ συνέδρια. Τὸ πρῶτον τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ δευτέρου τῶν διευθυντῶν καὶ ὑποδιευθυντῶν τῶν διδασκαλείων καὶ τὸ τελευταῖον τῶν γεν. ἐπιθεωρητῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὰ πορίσματα τῶν συνεδρίων θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παι-

δείας, ὁ ὅποιος σημειωτέον θὰ παρακολουθήσῃ ὅλα προσωπικῶς, καὶ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας.

— Κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς ἐπανερχοῦνται ἐκ Γενεύης ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Μιχαλακόπουλος καὶ ὁ ὑφυπουργὸς κ. Παπαδάτος.

— Τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου φθάνουν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην 50 Γιουγκοσλαῖοι ἐκδρομεῖς, οἱ ὅποιοι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ἔρχονται νὰ ἀνταποδώσουν τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Ἑλλήνων.

Εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσιν θὰ μείνουν οἱ ἐκδρομεῖς δύο ἡμέρας, θὰ ἐπισκεφθοῦν ἔπειτα δι' εἰδικῆς ἀμαξοστοιχίας τὴν Ἑδεσσαν καὶ Νάουσιν ὅπου εὐρίσκονται τὰ τελειότερα καὶ μεγαλύτερα ἐργοστάσιά μας.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπολογίζεται, ὅτι θὰ εὐρίσκονται τὸ βράδυ τῆς 29 Σεπτεμβρίου θὰ παραμείνουν δὲ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

— Ἐν συνεργασίᾳ τῶν κ. κ. Α. Βαμβαγιάννη, βουλευτοῦ Ἀθηνῶν, ἀντιπροσώπου τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ κόσμου τῶν Ἀθηνῶν καὶ Γ. Παπαθανασίου, γεν. γραμματέως τοῦ Ἑλληνογιουγκοσλαβικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν κατηρτίσθη ἡ μεγάλη ἐπὶ τῆς δεξιῶσεως ἐπιτροπὴ, ὅπο πενήντα πρόσωπα, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῶν Δημάρχων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν Προέδρων τοῦ Ἑλληνογιουγκοσλαβικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.

— Εἰς τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνεται καὶ μία ἐκδρομὴ εἰς Μαραθῶνα πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς λίμνης καὶ τῶν ἔργων ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν καὶ ἑτέρα μέχρι Ἐλευσίνος πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν μεγάλων ἐργοστασίων. Εἰς Ἐλευσίνα θὰ παρατεθῇ καὶ πρόγευμα ἀπὸ τοὺς ἐργοστασιάρχας κ. κ. Χαρίλαον καὶ Κανελλόπουλον πρὸς τιμὴν τῶν Γιουγκοσλαύων ἐπισκεπτῶν.

Ἐπίσης πρὸς τιμὴν τῶν Γιουγκοσλαύων θὰ παρατεθοῦν γεύματα ἐπίσημα, θὰ ὁργανωθοῦν ἐκδρομαὶ, δεξιώσεις, τέια κλπ. Ἐπίσης τέιον θὰ παραθέσῃ καὶ ὁ Γιουγκοσλαῦος Πρέσβυς, εἰς τὸ ὅποιον θὰ παρευρεθοῦν καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

— Ἀπεστάλη πρὸς τὰ ὑπουργεῖα Συγκοινωνίας, Ἐσωτερικῶν, Γεωργίας, Στρατιωτικῶν καὶ πρὸς ὅλους τοὺς νομάρχας καὶ ἐπαρχοὺς ἐγκύκλιος τοῦ ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, διὸ τῆς ὁποίας καθίσταται γνωστὸν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς ἤρχισεν ἥδη συστηματικὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐλονοσίας καὶ ἐπεὶ

διὰ τὴν εὐδωσιν τοῦ ἔργου δὲν ἐπαρκοῦν μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου διατεθημένα μέσα, ζητεῖται ἡ ἐνίσχυσις τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ ὧλων τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὸ ἀνθελονοσιακὸν ἔργον. Συγκεκριμένως ζητεῖται νὰ διαταχθοῦν αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι νὰ ἐκτελέσουν μικρὰ ἐξυγιαντικὰ ἔργα πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας, διὰ τὰ ὅποια ἔργα τὰς δαπάνας θὰ καταβάλουν οἱ Δήμοι καὶ αἱ κοινότητες, κατόπιν ἐγκρίσεως τῶν κατὰ τόπους ἐπιθεωρητῶν ἐλονοσίας.

— Ἐξακολουθεῖ ἐντατικὴ κίνησις εἰς τὰς τάξεις τοῦ νέου τουρκικοῦ κόμματος τοῦ ἰδρυθέντος ὑπὸ τοῦ Φετῆ βέη, πρὸς πρέσβους τῆς Τουρκίας ἐν Παρίσις.

— Πρόκειται νὰ συνέλθῃ κατ' αὐτὰς εἰς συνεδρίαν ἡ πενταμελὴς συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ διαγράμματος τοῦ ὅλου ἔργου τῆς συντάξεως τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ὡς γνωστὸν, ἕκαστον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ἀναλάβῃ ἀνὰ ἓν μέρος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ συγκεκριμένως ὁ κ. Δεμερτζής, πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν σύνταξιν τοῦ Οἰκογενιακοῦ Δικαίου, ὁ κ. Μπαλῆς τοῦ Κληρονομικοῦ, ὁ κ. Τριανταφυλλόπουλος τοῦ Ἑνοχικοῦ, ὁ κ. Μαριδάκης τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν καὶ ὁ κ. Θηβαῖος τοῦ Ἐμπρομαίου. Εἰς τὸν κ. Θηβαῖον ἔχει ἐπίσης ἀνατεθῇ καὶ ἡ μελέτη τῶν συστημάτων τοῦ Κτηματολογίου εἰς τὴν διάφορα εὐρωπαϊκὰ Κράτη.

Τὴν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ διαγράμματος τοῦ ἀστικοῦ Κώδικος θὰ κάμῃ ὁ κ. Δεμερτζής. Τὸ διάγραμμα τοῦ ὅλου ἔργου, καταρτιζόμενον τελικῶς ὑπὸ τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, θὰ ὑποβληθῇ ἀφεύκτως ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς τὴν μεγάλην Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἧς θὰ μετέσχουν καὶ πάντες οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, ἐγκρινόμενον δὲ ὑπ' αὐτῆς θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τῆς ἔργασίας πρὸς σύνταξιν τοῦ Κώδικος.

Ἄς σημειωθῇ ὅτι τελευταίως ἀκόμη τὰ μέλη τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς διεβεβαίωσαν τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης κ. Δίγκαν, ὅτι μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1931 θὰ ἔχῃ περατωθῇ ἀσφαλῶς ἡ κατάρτισις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

— Ὁ Μητροπολίτης Ἡλιούπολεως κ. Γεννάδιος, ἐπιφορτισμένος ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπεσκέψθη σήμερον τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου καὶ ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν τὰ συγχαρητήρια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τὴν ἐν γενεῇ πολιτείαν, τὴν ὁποίαν τηρεῖ, ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

— Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς κυβερνήσεως δὲν θὰ ἐπιτραπῇ ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους εἰς Ἑλληνόπαιδας ἡ φοίτησις εἰς ξένα δημοτικὰ σχολεῖα.

Ὑποχρεωτικῶς ὅλοι οἱ μικροὶ Ἑλληνες θὰ ἐκπαιδεύωνται εἰς τὰ δημόσια δημοτικὰ σχολεῖα.

Τὸ μέτρον τοῦτο εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐξέγερσιν ὠρισμένων διενδυτῶν προπαγανδιστικῶν σχολείων, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶνε ἀποφασισμένη νὰ ἐ-

φαρμόση την ληφθεϊσαν απόφασιν.

— Κατόπιν της ανωτέρω διαταγής ἀνγγέλθη ἡ ἰδρυσις νέων κρατικῶν ἰσραηλιτικῶν σχολείων διὸ τοὺς μικροὺς ἰσραηλίτας, οἱ ὅποιοι ἔως τώρα ἐφοίτουν εἰς ξένα σχολεῖα.

— Μὲ ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν ἐγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς 5 διεθνούς ἐκθέσεως τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας κ. Βουρλούμη, τῆς Δικαιοσύνης κ. Δίγκας καὶ τῆς ἀεροπορίας κ. Ζάνας.

— Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. Καραπαναγιώτη συνήλθε πάλιν τὸ Ἀνώτατον Συγκοινωνικὸν Συμβούλιον καὶ ἡσχολήθη μὲ τὴν πρὸ ἡμερῶν ληφθεϊσαν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων, δι' ἧς μεταβάλλεται ἡ ἀρχικὴ χάραξις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Καλαμπάκας-Κοζάνης-Βερροίας. Μετὰ μακρὰν συζήτησιν τὸ Συμβούλιον υἱοθέτησε τὴν ληφθεϊσαν ἀπόφασιν. Οὕτως ἡ νέα γραμμὴ ἀρχομένη ἐκ Καλαμπάκας θὰ ἀκολουθῇ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀλιάκμονος καὶ θὰ φθάσῃ εἰς Βερροίαν. Ἐκ παραλλήλου ἀπὸ τὴν Βελβενδὸν τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀλιάκμονος θὰ κατασκευασθῇ διακλάδωσις 30 χιλιόμετρον, ἥτις διὰ Κοζάνης θὰ φθάσῃ εἰς Σιάτισταν. Τοιούτοτρόπως ἐπέρχεται οἰκονομία τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἡ μελέτη τῆς κατασκευῆς τῆς νέας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἥτις θὰ ἔχῃ τὸ αὐτὸ πλάτος μὲ τὴν τοῦ Λαρισαϊκοῦ, ἀνετέθη διὰ μὲν τὸ βόρειον τμήμα εἰς τοὺς Σ. Ε. Κ., διὰ δὲ τὸ νότιον εἰς τὴν βελγικὴν ἑταιρείαν, ἥτις ἔχει ἀναλάβῃ τὸ ἔργον.

— Εἰς Κοζάνην συνεκροτήθη ὁγκῶδες συλλαλητήριον τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων ὁργανώσεων τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας, διὰ τὸ ζήτημα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου τῆς γραμμῆς Βερροίας—Κοζάνης. Οἱ συγκεντρωθέντες ἀπεδέχθησαν ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἐγκατάλειψιν τῆς ὑπὸ κατασκευὴν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς.

— Ἐξακολουθοῦν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς πρώτης βαλκανικῆς διασκέψεως. Μετέχουν ὡς γνωστὸν ὅλα τὰ Βαλκανικὰ Κράτη δι' ἀντιπροσώπων, αἱ ὁποῖαι κατηρτίσθησαν ἤδη. Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἀρχίζουν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ὀκτωβρίου.

— Ἐν σχέσει πρὸς τὰ τηλεγραφηθέντα ἐκ Σόφιας περὶ προθέσεων τῆς βουλγαρικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὸ διαβαλκανικὸν συνέδριον Ἀθηνῶν, ὅπως ἀνακινήσῃ ζήτημα μειονοτήτων, μᾶς παρέχεται ἐξ ἀρμοδίας πηγῆς, ἡ πληροφορία ὅτι τοιαύτη συζήτησις δὲν θὰ ἐπιτραπῇ διὰ τὸν ἀπλουστάτον λόγον ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶνε ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκέψεως.

— Τὸ φιλελεύθερον δημοκρατικὸν κόμμα, εἶνε ὃ τίτλος τοῦ νέου τουρκικοῦ κόμματος, μετὰ τὴν σημειωθείσαν ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ μετὰ

τὴν νέαν ἐπιστολὴν τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν Φετχῆ βέην δὲν φαίνεται διατεθειμένον νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν δημιουργίαν νέων ἐκλογῶν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδηλωθεϊσαν ἀρχικῶς πρόθεσιν.

Τὸ Λαϊκὸν ὅμως κόμμα φρονεῖ ὅτι εἶνε σκοπιμώτερον νὰ προκηρυχθῶν νέαι ἐκλογαὶ τώρα πρὶν ὀργανωθῇ τὸ κόμμα τοῦ Φετχῆ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπὶ μίαν ἀκόμῃ τετραετίαν παραμονὴ τῶν λαϊκῶν εἰς τὴν Ἀρχήν.

Βεβαίωται ὅτι κατὰ τὴν συνέλευσιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος τὴν προσεχῇ ἐβδομάδα θὰ τεθῇ ζήτημα διενεργείας νέων ἐκλογῶν.

— Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον (Κων)-πόλεως δι' ἐκθέσεώς του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπερ διαπραγματεύεται τὴν ἐμπορικὴν σύμβασιν Ἑλλάδος—Τουρκίας, ζητεῖ ὅπως συμπεριληφθῶν μεταξύ τῶν πρώτων εἰδῶν τῶν εἰσαγόμενων ἐκ Τουρκίας εἰς Ἑλλάδα καὶ τὰ σιτηρὰ τῶν ὁποίων ἡ ἐφειτενὴ ἐσοδεία φαίνεται ἀρκετὴ ὥστε νὰ ἐξαχθῇ μέρος αὐτῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ προσπάθεια αὕτη δὲν φαίνεται νὰ εἶνε καὶ ἄσκοπος ἐφ' ὅσον ὁ λευκὸς ἄρτος τιμᾶται ἐν Τουρκίᾳ (Κων)πόλει γρόσια 9, τουτέστι δραχμὰς τρεῖς. Φρονεῖται ὅτι ἐντός δύο μηνῶν θὰ ἐκπέσῃ περισσότερον. Εἰς τὰς ἐπαρχίας τιμᾶται δραχμὰς δύο καὶ 30 ἑκατοστὰ.

— Ὁ βασιλεὺς τῆς Κάρολος τῆς Ρουμανίας, δεχθεὶς διαφόρους ἀρχηγούς κομμάτων, ὡς καὶ τὸν ἐκ τῶν κορυφαίων τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος κ. Ντούκα, ἐξεδήλωσε πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀντίληψιν του περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἐντός τοῦ Σεπτεμβρίου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ὀξείας οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία μαστίζει τὴν χώραν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

**Παρκαχλοῦνται οἱ κ.
κ. συνδρομηταὶ τοῦ κα-
θυστεροῦν τὴν συνδρομὴ
των νὰ μᾶς τὴν ἐμβό-
σουν τὸ ταχύτερον.**

Μερικοὶ τῶν ἀρχηγῶν συνεφώνησαν ἤδη ἐπὶ τῆς ἀνάγκης μιᾶς Κυβερνήσεως συγκεντρώσεως ὅλας τὰς πολιτικὰς δυνάμεις τῆς χώρας. Ὁ πρωθυπουργὸς, ὅμως κ. Μανίου, ἀπήντησεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι μετὰ τὸ Ἑθνικοαγροτικὸν κόμμα, τοῦ ὁποίου ἡγεῖται, καὶ τῶν Βοτανικῶν ὑφίσταται τόση διαφορὰ ἀντιλήψεων, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος πᾶσα συνεργασία τῶν ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κυβερνήσει.

— Ἡ Διεύθυνσις τῆς Δημοσίας ὑγείας τῆς Βουλγαρίας, τελευταίως ἔλαβε ἀπό-

φασιν νὰ ἰδρῶσιν εἰς διάφορα σημεία τῆς Βουλγαρίας μερικά ὑπαίθρια σχολεῖα διὰ τὰ ἀσθενικὰ παιδιὰ. Ὁ Δρ Τ. Στάνεφ, ἐπιθεωρητὴς τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς παρὰ τῇ Διευθύνσει τῆς Δημοσίας ὑγείας ἀνεχώρησεν ἤδη διὰ τὸ Λόβετς, μικρὰν πολίχνην παρὰ τὸν Αἰμον ὅπου θὰ ἰδρυθῇ κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος, ἓνα ὑπαίθριον σχολεῖον διὰ 25 ἀσθενικὰ παιδιὰ.

— Κατὰ πληροφορίας τῶν βουλγαρικῶν ἐφημερίδων κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἡ ἐξαγωγή τῆς Βουλγαρίας ἀνήλθεν εἰς 439.945.778 λέβα ἔναντι 392.954.761 λέβα τοῦ ἀντιστοίχου μηνὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ δὲ εἰσαγωγὴ κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἀνήλθεν εἰς 355.518.640 λέβα ἔναντι 775.846.566 λέβα τοῦ Ἰουλίου τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἦτοι τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον διὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἔ. ἔ. ἔληξε μὲ περίσσευμα ἐξ 427.138. λεβίων ἔναντι ἐλλείματος 383. 791. 755 κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Γενικῶς κατὰ τοὺς πρώτους ἐπτὰ μῆνας τοῦ 1930 ἡ ἐξαγωγή τῆς Βουλγαρίας ἀνέρχεται εἰς 3.304.656.087 λέβα ἔναντι 3.500.449.204 λέβα, κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ 1929 καὶ 3.305.368.018 λέβα τοῦ 1928. Ἡ δὲ εἰσαγωγὴ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐπτὰ μῆνας τοῦ 1930 εἰς 2.518.425.855 λέβα ἔναντι 4.873.210.429 λέβα τοῦ 1929 καὶ 4.033.611.833 λέβα τοῦ 1928. Ἦτοι τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον κατὰ τὴν ὥς ἄνω ἐπτάμηνον περίοδον τοῦ 1930 ἔκλεισε μὲ περίσσευμα 786.230.222. λεβίων ἀντὶ ἐλλείματος 1.372.770.220 λεβίων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἐλλείματος 733.243. 815 λεβίων κατὰ τὸ 1928.

Κατὰ τὸ μῆνα Ἰούλιον 1930 ἐξήχθη ἐκ Βουλγαρίας καπνὸς ἀκατέργαστος ἀξίας 136.255.059 λεβίων ἔναντι 56.479. 922 τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1929. Ὡὰ 53.985. 869 λεβίων, ἔναντι 76.384.390 λεβίων τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1929. Δέρματα ἐριφίων καὶ τράγων 48.203.425 λεβίων δέρματα προβάτων καὶ ἀρνίων 12.405.064 λεβίων, ἀραβόσιτος 30.663.887 λεβίων, ροδέλαιον 11.656.207 λεβίων. Εἶδη χορτονομῆς 7. 061.894 λεβίων. Ξυλάνθρακες 6.000.000 λεβίων. Σίτος 4.079.208 λεβίων, κριθὴ 1.383.422 λεβίων κτλ.

ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ὑπὸ : ΧΑΡ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

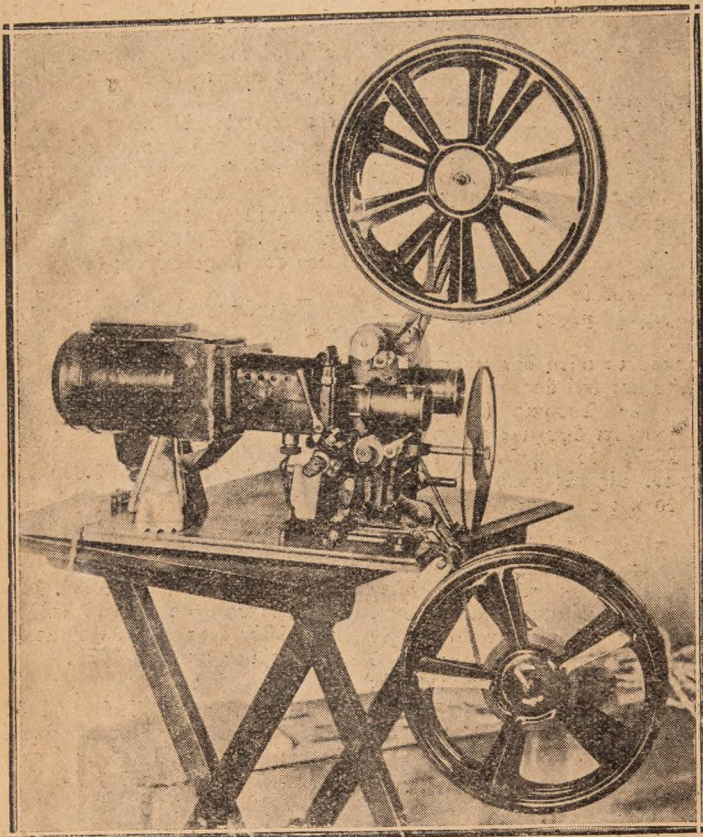
Ἐκδοτικοῦ οἴκου Δημητράκου

Εἶνε ὁ χρήσιμος σύντροφος καθε ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίον βρῖσκει κανεὶς πολλὰς ἀπαραίτητες ὁδηγίες γιὰ τὸ νέο σχολεῖο.

ΝΕΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

— Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Μακεδονίαν ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Κεντρικῆς Δι-

νά προτείνουν ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου τὰ σχολεῖα ὅπου πρόκειται νὰ ἰδρυθοῦν οἱ νέοι σχολικοὶ κῆποι.



Ἔνα ἀπὸ τὰ κινηματογραφικὰ μηχανήματα, πὺν ἔφερε ἡ Μ. Ε. Ε. διὰ τὰ σχολεῖα, ἑτοιμὸν διὰ παρὰδοσι. Ἀριστερὰ τὸ στρογγυλὸ εἶνε ὁ φωτεινὸς προβολεὺς.

οικήσεως τῆς Μ.Ε.Ε. στρατηγὸς Γ. Βάρδας Τσόντος, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ ἓνα μῆνα περίπου εἰς Μακεδονίαν.

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ θὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν διαφόρων τμημάτων ἐπὶ σχετικῶν ζητημάτων.

— Εἰς τὴν Σιάτισταν ἐπίσης εὗρίσκειται καὶ ὁ Σύμβουλος κ. Ἀρ. Ζάχος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐντὸς τοῦ Ὀκτωβρίου.

— Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ὀκτωβρίου, ἂν ἐν τῷ μεταξύ ἐπανέλθουν οἱ ἀπουσιάζοντες Σύμβουλοι θὰ συνέλθῃ ἡ ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Μ.Ε.Ε. διὰ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις σχετικὰς μετὰ τὸ καλὸν ἔργον τῆς Ἑταιρείας.

— Δι' ἐγκυκλίου παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Ἐπιθεωρηταὶ Μακεδονίας καὶ Θράκης

— Σήμερα αἱ «Νεαὶ Χῶραι» παρουσιάζουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν τὰς εἰκόνας τῶν πρώτων 12 κινηματογράφων πὺν παρελήφθησαν ἀπὸ τὴν «Μακεδονικὴν Ἑκπαιδευτικὴν Ἑταιρείαν» διὰ τὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερείας. Αἱ δοκιμαὶ ἔγιναν εἰς τὰ γραφεῖα μετὰ ἀριστα ἀποτελέσματα.

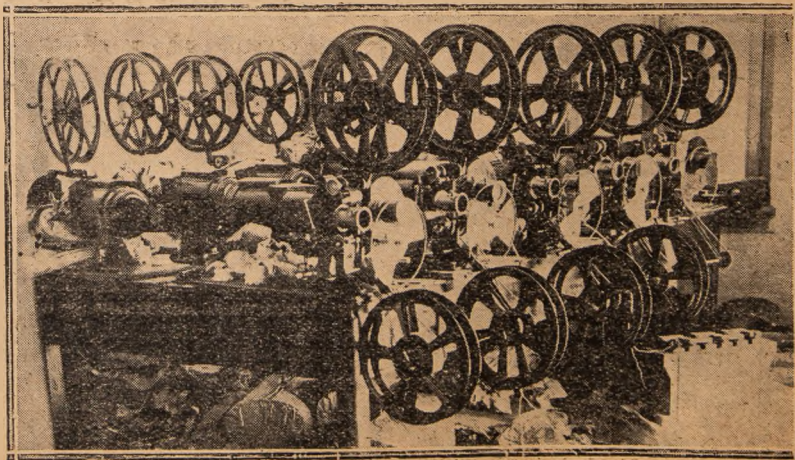
— Κάθε κινηματογραφικὴ μηχανὴ περιλαμβάνεται σὲ δύο κιβώτια ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓνα ἔχει τὴν μηχανὴν τὸ δὲ ἄλλο τὴν μπαταρίαν διὰ τὸ ἡλεκτρικὸν φῶς.

— Ἐν τῷ μεταξύ γίνονται συσκέψεις εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μ.Ε.Ε. μεταξύ ἐδικῶν μηχανολόγων διὰ τὴν προμήθειαν ἐδικῶν μηχανημάτων τελειοτέρων ἀκόμη καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ χρησιμοποίησις τῶν μπαταριῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν γεμίσματα καὶ ἐξαιρετικὴν φροντίδα καὶ περιποίησιν.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἑκπαιδευτικοῦ κινηματογραφικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, πὺν ἐξέρυει εἰς τὴν Ρώμην μετὰ ἰδιαίτερον ἑγγραφόν του συγχαίρει τὴν διοίκησιν τῆς «Μακεδονικῆς Ἑκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας» διὰ τὴν ὥραιαν πρωτοβουλίαν τῆς καὶ τὴν δράσιν γύρω ἀπὸ τὸν Ἑκπαιδευτικὸν κινηματογράφον καὶ μαζὺ ὑπόσχεται νὰ βοηθήσῃ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν ὅσο ἡμπορεῖ.

— Ἐν τῷ μεταξύ ἡ διοίκησις Μ.Ε.Ε. σκέπτεται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἐδικούς νὰ ἀπλοποιήσῃ τὸν τύπον τῆς κινηματογραφικῆς μηχανῆς πὺν χρησιμοποιοῖ διὰ τὰς περιφερείας τῆς Μακεδονίας εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ στοιχίσῃ πολὺ. Ἔτσι ὑπολογίζεται πὺς μετὰ 7000—7500 δραχμαὶ θὰ εἶνε δυνατὸν καθε σχολεῖον νὰ ἀποκτήσῃ ἓνα κινηματογράφον. Σχετικὰ συνεννοήσεις διεξάγονται μετὰ πολλὰ ἐργαστάσια κινηματογράφων καὶ σύντομα θὰ καταλήξουν εἰς ἀποφάσεις.

— Πολλὰ σχολεῖα ἤρχισαν ἀτομικῶς νὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ κινηματογράφον καὶ ἔτσι καθημερινῶς φθάνουν στὰ γραφεῖά μας ἐπιστολαὶ μετὰ τὰς ὁποίας μᾶς ζητοῦνται σχετικὰ πληροφορίαι. Ἡ Μ.Ε.Ε. θὰ φροντίσῃ ὅσο ἡμπορεῖ διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ κινηματογράφου.



Ἡ ὄψις πὺν παρουσίαζε μία αἰθούσα τῆς Μ. Ε. Ε. μετὰ τὰς κινηματογραφικὰς τῆς μηχανῆς, τὴν στιγμὴν πὺν παρελήφθησαν.



“ΣΠΕΣ,,

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Συνεταιρισμός «ΣΠΕΣ», κατόπιν σοβαρᾶς μελέτης, παράγει φάρμακα ἡγγουμένης γνησιότητος, ἐπὶ τῇ βάσει γνωμῶν καὶ οδηγιῶν τῶν ἐξοχωτέρων ἐπιστημονικῶν κορυφῶν τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ φαρμακευτικά ταῦτα προϊόντα τῆς «ΣΠΕΣ», ἀφ’ οὗ ὑποστῶσι τὸν ἐπιστημονικὸν ἔλεγχον τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, ὑποβάλλονται καὶ εἰς ἕτερον ἔλεγχον τῆς ποιότητος αὐτῶν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὸν ὁποῖον χορηγεῖται ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς περὶ ἐλευθέρως κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι.

ΑΝΤΙΘΕΡΜΟΛΗ “ΣΠΕΣ,,

Τὸ ἐπιστημονικώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον φάρμακον κατὰ τῶν ἐλωδῶν πυρετῶν, κατ’ ἐξοχὴν δὲ τονωτικόν.

Περιέχει τὴν ἐκλεκτοτέραν ποιότητα κινίνης (Chlorhydrate et Formiate), εἶναι κατ’ ἐξοχὴν εὐδιάλυτος καὶ εὐαπορρόφητος, εἶναι μὲ ὀλίγας λέξεις προϊόν τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Αἱ γενόμενα δὲ δοκιμαίαι στεφθεῖσαι ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, παρέχουσιν ἐγγύησιν, ὅτι θὰ καταπολεμηθῶσι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ ἐλώδεις πυρετοὶ.

ΙΩΔΟΤΑΝΙΚΟΝ ΣΙΡΟΠΙΟΝ “ΣΠΕΣ,,

Κατὰ τῆς διογκώσεως τῶν περιτραχηλίων καὶ ἄλλων ἀδένων τῶν προφυματικῶν καταστάσεων καὶ καθ’ ὅλης τῆς ὁπουδήποτε χοιραδώσεως. Κατὰ τὸ θέρος δύναται ν’ ἀντικαταστήσῃ ἐπιτυχῶς τὸ Μουρουνέλαιον.

ΠΟΛΥΤΙΤΑΝΙΝΗ “ΣΠΕΣ,,

Εἶναι τὸ φάρμακον τὸ κατ’ ἐξοχὴν ἐπιτυχάνον τὴν ἐν τῷ ὁργανισμῷ αὐξήσιν τῶν ἀλάτων ἀσθεστοῦ, ἢ ἔλλειψις ἢ ἐλάττωσις τῶν ὁποίων πλείστας ὅσας ἐξαντλητικὰς καὶ παθολογικὰς καταστάσεις προκαλεῖ.

Ἡ Πολυτιτανίνη χορηγεῖται κατὰ τὴν χλώρωσιν, τὴν ἀναίμιαν, ἀνάρρωσιν ἐκ λοιμωδῶν νόσων, τὰς λυμφαικὰς καταστάσεις, τὴν χοιράδωσιν, τὰς προφυματικὰς καταστάσεις, τὴν φυματίωσιν ὁστῶν καὶ πνευμόνων, τὰς ἐπιμόνους διαρροίας, τὰς χρονίας ἐντερίτιδας, τὴν νευρασθένειαν, τὴν φωσφατουρίαν, τὴν ἐγκυμοσύνην, τὸν θηλασμόν καὶ τὴν περίοδον τῆς ὁδοντοφυΐας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδῶν.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ “ΣΠΕΣ,,

Γαλάκτωμα Μουρουνελαίου, Λίνιμαν, Ἐλαιοφόρμ, Ἑσπεριδίνη, Ἐλαιον Παραφίνης, Πιπτοῖω-δίνη, Ναρδοβρωμίνη, Ὀπωρίνη, Πιπτονοῦχος σίδηρος, Σιρόπιον Αἰμοσφαρίνης, Θεieroξυλίνη, Ὑποφωσφοροῦχον σιρόπιον, Θεοσπεσίνη, Οὐρικολυζίνη, Βάμβαξ Ὑδρόφιλος (εἰδικὴ ποιότης), Ἐπιδεσμικά, Βαζελίνη εἰς σωληνάρια, φαρμακευτικοὶ σάπωνες, κινίνη εἰς σακχαρόπηκτα κλπ. κλπ.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΚΟΥΦΕΤΑ ΚΙΝΙΝΗΣ “ΣΠΕΣ,,

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ

ΟΛΟΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
